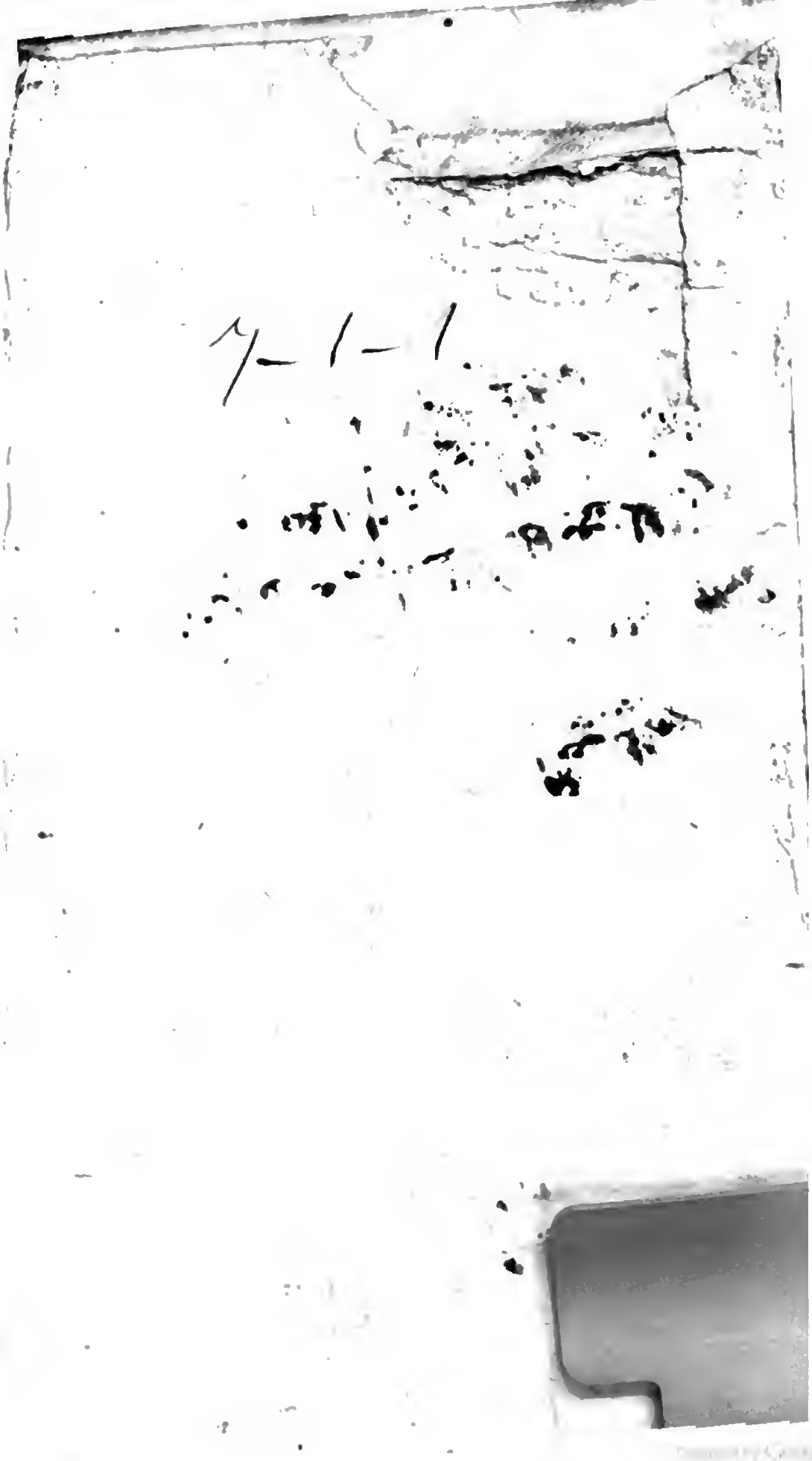

8.31.G.15

DOTTRINA CHRISTIANA

Ad Vso de' Fedeli Orientali, già per ordine della S. Mem. di Paolo V. Sommo Pontefice tradotta d' Italiano in Latino, & Arabico, da Vittorio Scialac Accurense, e Gabriele Sionita Edenienſe, Maroniti del Monte Libano.

Et hora d' ordine della Sacra Cong. de Prop. Fide nouamente riſtampata, e per più commodità, & vtilità di quelle nationi

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO MANUELE

Tradotta in Italiano

Dal R. P. F. Aleſſio da Todi Predicatore, e Lettore Generale di Lingua Arabica in S. Pietro Montorio di Roma.

Aggiuntoui nel fine i ſette Salmi Penitentiali, con le Litanie de' Santi, e Preci,

Et le Litanie della Beatiſſima Vergine.

IN ROMA, Nella Stampa della Sac. Cong. de Prop. Fide.
M D C LXVIII. Con Licenza de' Superiori.

D.PROB.ROM.S.J.

Fr. BENIGNVS A GENVA ORD.
Minorum Regularis Obſeruantiæ, & Reformatorum Ciſmontanæ Familiæ Commiſſarius Generalis, & ſeruus.

Dilecto nobis in Chriſto P. F. Alexio Tudertino, Prouinciæ noſtræ Reformatæ S. Franciſci Lectori, Concionatori Generali, & ad præſens in Conuentu S. Petri Montis Aurei huius Almæ Vrbis Arabicæ Linguæ Lectori ſalutem.

CVm iuxta Apoſtolicas, & Ordinis noſtri Cõſtitutiones reuiſum, & approbatum fuerit quoddam opus à te ex Latino, & Arabico exemplari in Italianũ traductum, cuius titulus eſt (Dottrina Chriſtiana ad vſo de' Fedeli Orientali) Tenore prçſentium, cum ſalutaris obediẽtiæ merito facultatem tibi concedimus, quatenus ſeruatis ſeruandis, eum Typis mandari poſſis. Vale in Domino, quem pro nobis exorare memento. Datis Romæ die X. Iulij. M DC XXXXII.

Fr. Benignus à Genua Commiſs. Gen.

EGo Frater Paulus à Lauda Ordinis Minorum Strict. Obſeruantiæ Theologus, De ordine Reuerendiſs. P. Benigni à Genua, Commiſſarij Generalis vidi, & perlegi verſionem Italicam. Catechiſmi Arabici, ex Latino exemplari, olim Romæ impreſſo, per Patrem Fratrem Alexium Tudertinum Linguæ Arabicæ Lectorem deſumptam, atque cum eodem Latino contuli, eique omninò conſonam, nec quidam contra bonos mores, aut Catholicam Fidem continentem reperi. Ac propterea typis dignam, & idiomatis Arabici profeſſoribus valdè proficuam cenſeo. Romæ, die 9. Iulij 1642.

Ego Fr. Paulus qui ſuprà m. PP.

Imprimatur ſi vibebitur R. P.M. Sac. Pal, Apoſt.

M. Epiſc. Arimin. Viceſg.

EGo *Philippus Guadagnolus Clericorum Regularium Minorum Ex Commiſſione Reuerendiſſ. Patris Fr. Regin. Lucarini Ord, Pred. Sac. Ap. Pal. Mag. contuli Arabicam hanc verſionem Doctrinæ Chriſtianæ cum latina olim Romæ impreſſa, & cum eadem alteram Italam; & rectè ad ſenſum pariter conuenire reperi. Quam &c.*

Ego Philippus Guadagnolus Cler. Regul. man. pp.

Imprimatur iterum.

Fr. Pius Manardus Mag. & Reuerendiſſ. P.M. Sac. Pal. Apoſt. Socius.

ALL'EMINENTIS.E REVERENDISS.

SIGNORE,

IL SIG. CARDINALE

ANTONIO BARBERINO

Camerlengo di Santa Chiesa, e Prefetto della Sac. Congr. de Prop. Fide.

NOTO à tutto il mondo, *Eminentissimo Sign.* il feruentissimo zelo, e diligentissima cura, che la Sacra Congregatione de Propaganda Fide tiene della salute dell'anime de' Fedeli di tutte le

le Nationi del mondo, e che però non lascia d'adobbare tutti quei mezzi, che à sì degno fine la conducono: vno de, quali (e forsi il miglior de tutti) è l'hauer instituita, e mantener con tanta spesa la Stamparia di tutti i più principali Linguaggi del mondo; nei quali imprimendosi continuamẽte diuersi libri, à tutto il mondo comparte la luce dell'Euangelica verità. Mà frà tutti questi, fù stimato sempre il più vtile, e necessario quello, che noi chiamiamo volgarmẽte la Dottrina Christiana; che se bene è picciolo di Volume, e nondimeno immenso di salutiferi documenti; contenendo

do tutta la ſoſtanza della noſtra ſanta Fede: per il che hauendolo fatto già imprimere in più linguaggi, hà voluto anco ciò fare nell' Arabico per beneficio de Fedeli di queſta Natione, e de' Studioſi di quell' Idioma, dà quali più volte è ſtata di ciò ſupplicata. Perche ſe bene è ſtato già ſtampato due altre volte con l' interpretatione Latina, in Roma, & in Parigi: ad ogni modo hà hauuto sì gran ſpaccio, che non ſe ne trouano più eſemplari. Hauendo dunque ciò riſoluto, à me diede il carico di riuederlo, aggiungẽ domi, che riduceſſi la verſione Latina in Italiana, come alquanto

più

più nota à quelle genti. Conoſco beniſſimo il mio poco potere e ſapere, eſſer troppo improportionato ad eſeguire compitamente, e ſecondo il debito, tal cõmandamento: pure l'hò accettato, & vſatocila poſſibil diligenza, per non diſobedire alli comman di d' eſſa Sacra Congr. della quale eſſendo V.E. Prefetto, à lei hò giudicato douer inſieme me ſteſſo, e queſta mia poca fatica conſecrare: acciò honorata con il ſuo Auguſtiſſimo nome, e protettione, acquiſti quell' applauſo, che per la ſua picciolezza non conſeguirebbe. Non ſdegni dunque V.E. fra le ſue grandezze Auguſte

ſte, ammettere anco le baſſezze del mio dono anguſto. Mentre per fine li bacio humilmente la ſacra Porpora, e li prego dal Cielo compita ſalute. Dal noſtro Collegio di lingua Arabica in S. Pietro Montorio, queſto di 2. di Luglio 1642.

D. V. E. R.

Humiliſſ. e deuotiſſimo ſeruo

Fr. Aleſſio da Todi Min. Oſſ.
Riſor. Lettore di lingua Arab.

AL BENIGNO LETTORE.

L'*Applauſo Vniuerſaliſſimo, con che la Dottrina Chriſtiana dell'E. Sig. Card. Bellarmino, è ſtata riceuuta in tutta la Chriſtianità, dimoſtra chiaramente la Vtilità, che da quella riceue. Che però è già ſtata tradotta, ſtampata, quaſi in tutti i linguaggi, e doue riluce la Chriſtiana Religione. La lingua Arabica, come fra tutte la più diffuſa, è ſparſa per la maggior parte, e quaſi per tutto il mondo, hà ſotto di ſe moltiſ-*

ſime

ſime Nationi, che viuono Chriſtiana-
mente (benche la maggior parte ſiano
ſciſmatici). E però per inſtruirle nei mi-
ſterij della fede, ordinò la San. Mem. di
Paolo V. che ſi traduceſſe, e ſtampaſſe
detta Dottrina nella lor lingua. S'eſegui
la ſanta mente di ſua Santità per i ſu-
detti Vittorio, e Gabriele, Maroniti: i
quali nel tradurla mutorno, & aggiun-
ſero alcune coſe, ſtimate neceſſarie non
ſolo per accommodarſi alla fraſe, e modo
di parlare Arabico (tanto dal noſtro di-
uerſo, e lontano) mà anco per maggior
chiarezza, e dichiaratione di detti mi-
ſterij, per cagione delle molte hereſie, e
ſciſmi che ſi trouano in quelle parti. Il
che ſi fece anco di conſenſo dell' iſteſſo
Autore, che viueua. E così fù ſtam-
pata in Roma con la verſione latina, e
poi riſtampata nel medeſimo modo in
Parigi. Mà nè dell'vna, nè dell'altra

im-

impreſſione ſi trouano più eſemplari, e però la Sacra Congregatione de Propaganda Fide, hà ordinato ſi ſtampi di nuouo nella ſua ſtamparia. E perche la lingua Italiana è più grata in quei paeſi, che non è la Latina (che è quaſi affatto ignota) è ſtato giudicato più Vtile ſtamparla in Italiano. E però m'ordinò, che io la traduceſſi, ſi come hò fatto: e mi ſon forzato di farlo con mutare quãto meno è ſtato poſſibile le parole dell' iſteſſo Bellarmino, e conformarmi parimente quanto s'è potuto alla ſudetta Verſione Latina, & Arabica: che però la trouarai in alcuni luochi meno elegante, forſi, di quello, che deſiderareſti: mà credo ſarai forzato à ſcuſarmi, quando hauendo preſo ben pratica dell' Vno, e dell' altro idioma, conoſcerai eſſer frà di loro tanta diuerſità, che è del tutto impoſſibile tradurli in modo, che ſi conſerui la fraſe, &

ele-

eleganza d' ambedue, volendo però fare la Versíon ad literam, come hò cercato di far io quiui per quanto hò possuto: Non s' è dunque mutato cosa alcuna dalla prima impressione, eccetto alcune poche parole, che erano souerchie, ò rendeuano il senso men chiaro. Questo è quanto hò posto io di mio in questa impressione; se sarà di tuo gusto, lodane il Datore d' ogni bene; e se nò, scusa il mio poco potere, che è accompagnato da vn copioso volere di giouarti.

Quanto à gl' errori della stampa, parte per la lontananza grande dal mio Conuento dall' istessa stampa, e parte per le continue occupationi della mia carica, non hò possuto assistere con quella assiduità, che bisognaua; e però non s'è manco potuto euitare, che non ve ne siano scorsi alcuni: e massime nell' impressione con le vocali, che per la loro moltitudine, e

pic-

picciolezza, richiederebbeno occhio più che Linceo, per vederle, & accomodarle tutte aggiustatamente al suo luogo. Hò cercato però correggere i più notabili, de' quali mi son possuto auuedere, lasciando gl' altri al tuo prudente giuditio: e gl' hò posti nel fine. Viui felice.

التعليم المسيحي

DOTTRINA CHRISTIANA.

بِسْمِ الْآبِ وَالْإِبْنِ وَالرُّوحِ الْقُدُسِ

الْإِلٰهِ الْوَاحِدِ

نَبْتَدِي بِشَرْحِ تَعْلِيمِ قَوَاعِدِ دِينِ

الْمَسِيحِ الَّتِي مَعْرِفَتُهَا مُهِمَّةٌ لِكُلِّ

مَنْ يَرْغَبُ خَلَاصَ نَفْسِهِ

وَهُوَ يَشْتَمِلُ اعْتِقَادَ الْبِيعَةِ الْجَامِعَةِ

مُخْتَصَرًا مُفِيدًا

IN NOME DEL PADRE, del Figliuolo, e dello Spirito Santo, Dio vno. Amen.

Incominciamo à dichiarare la Dottrina delli fondamenti della Fede di Chriſto, la cui cognitione è neceſſaria à chiunque deſidera ſalute dell' anima ſua.

Et contiene vna breue, & vtile profeſſione della Chieſa Cattolica.

س أَمَسِيحِيٌّ أَنْتَ

ح نَعَمْ بِنِعْمَةِ اللهِ تَعَالَى

س مَنْ هُوَ الْمَسِيحِيُّ

ج هُوَ الَّذِي يَعْتَقِدُ بِإِيمَانِ الْمَسِيحِ وَشَرِيعَتِهِ

س عَلَى أَيِّ شَيْءٍ يَكُونُ مُتَأَسِّسًا إِيمَانُ الْمَسِيحِ خَاصَّةً

ح عَلَى السِّرَّيْنِ الْعَظِيمَيْنِ الْمَخْتُومَيْنِ فِي إِشَارَةِ الصَّلِيبِ الْمُقَدَّسِ وَهُمَا تَوْحِيدُ اللهِ تَعَالَى وَتَثْلِيثُهُ وَتَجَسُّدُ مُخَلِّصِنَا يَسُوعَ الْمَسِيحِ وَمَوْتُهُ

M. Sete voi Christiano?

D. Sono per gratia di Dio.

M. Chi è il Christiano?

D. Quello che fà professione della Fede, & legge di Christo.

M. In che consiste principalmente la Fede di Christo?

D. In due misterij principali, che sono rinchiusi nel segno della santa ✝ Croce, e sono l'Vnità, & Trinità di Dio, e l'Incarnatione, e morte del nostro Saluatore.

س ماذا تفهم بتوحيد الله وتثليثه

ج أفهم ان في الله لاهوت واحد فقط او ذات وطبيعة الاهية المذروكة بثلثة اقانيم الاهية التي تدعى أب وابن وروح قدس

س قالاقانيم الالهية لماذا هي ثلثة

ج لان الاب ما له ابتداء ولا ينبثق من اقنوم اخر واما الابن فهو مولود من الاب والروح القدس منبثق من الاب والابن

M: Che cosa intendi per l'Vnità, & Trinità di Dio?

D. Intendo, che in Dio ci è vna sola Divinità, ò vogliamo dire essenza, & natura Diuina, contenuta in tre Persone Diuine, che si domandano Padre, Figliuolo, & Spirito santo.

M. Perche sono tre le Persone Diuine?

D: Perche il Padre non hà principio, nè procede da altra persona. Il Figliolo è generato dal Padre, e lo Spirito santo procede dal Padre e dal Figliolo.

س فكيف الأقانيم الالهية التي هي
ثلثة تكون الها واحدا فقط

ج لان فيهم ذات واحدة وجوهر واحد
ولاهوت واحد وارادة واحدة وقوة
واحدة وسلطنة واحدة وحكمة
واحدة وجودة واحدة

س ماذا تفهم في تجسد مخلصنا يسوع
المسيح وموته

ج أفهم ان ابن الله اى الاقنوم الثاني
من الثالوث المقدس صار انسانا
ثم

M. In che modo le Persone diuine, che sono tre, sono vn solo Dio?

D. Perche hanno vn' essenza, vna sostanza, vna Diuinità, vna volontà, vna potenza, vn' imperio, vna sapienza, & vna bontà.

M. Che cosa intendi per l' incarnatione, e morte del nostro Saluatore Giesù Christo?

D. Intendo, che il Figliolo di Dio, cioè la seconda Persona della Santissima Trinità, si è fatto huomo.

&

ثُمَّ مَاتَ لِخَلاصِنَا عَلَى خَشَبَةِ ٱلصَّلِيبِ

س وَٱحْتِوَاءُ ٱلسِّرِّيْنِ ٱلْمَذْكُورَيْنِ كَيْفَ

يَكُونُ فِي إِشَارَةِ ٱلصَّلِيبِ

ح لِأَنَّ إِشَارَةَ ٱلصَّلِيبِ ٱلْمُقَدَّسِ تُصَيِّرُ

يُوضَعِ يَدَنَا ٱلْيُمْنَى عَلَى جَبْهَتِنَا قَائِلِينَ

بِٱسْمِ ٱلْأَبِ ثُمَّ تَحْتَ ٱلصَّدْرِ قَائِلِينَ

وَٱلِٱبْنِ ثُمَّ عَلَى ٱلْكَتِفَيْنِ ٱلْيُمْنَى

وَٱلْيُسْرَى قَائِلِينَ وَٱلرُّوحِ ٱلْقُدُسِ آمِينَ

س كَيْفَ يَتَبَرَّهَنُ هَاهُنَا سِرُّ ٱلثَّالُوثِ

ٱلْمُقَدَّسِ أَوَّلًا *

& è morto in Croce per ſaluarci.

M. Come ſono rinchiuſi queſti due miſterij nel ſegno della ſanta Croce?

D. Perche il ſegno della ſanta Croce ſi fà, mettendo la noſtra mano deſtra ſopra la fronte, dicendo: In nomine del Padre: poi ſotto al petto, dicendo: Et del Figliuolo. finalmente alla ſpala ſiniſtra, & alla deſtra dicendo: Et dello Spirito Santo, Amen.

M. Come dunque ſi moſtra qui il primo miſterio della Santiſſima Trinità?

Per-

ح لأنّ تلك الكلمة بسم تومي لنا توحيد الله وباقي الكلمات تتليثه المجدّد

س بيّن الآن السرّ الثاني

ح إشارة الصليب تومي موت يسوع المسيح مخلصنا الذي من بعد ما تألّم وعلّمنا طريق الخلاص بتعليم وأمثال وعجايب مات لأجلنا على خشبة الصليب المقدّس

D. Perche quella parola (*In nomine*) ci significa l' Vnità di Dio, e l'altre parole, la sua gloriosa Trinità.

M. Mostrate hora il secondo misterio.

D La figura della ✠ Croce, rappresenta la morte di Giesù Christo Saluator nostro, il quale dopo essersi fatto huomo, & hauer insegnato la via della salute con dottrina, con essempij, e con miracoli, morì per noi nel santo legno della Croce.

Di-

تفسير إيمان الرسل

س فقاذون الإيمان ما هو

ح هو الاعتقاد الذى يدعى إيمان الرسل عند العامة

س قل إذن إيمان الرسل

ح أنا أومن بالله الأب ضابط الكل خالق السماء والأرض وبربنا يسوع المسيح ابنه الوحيد الذى حبل من روح القدس وولد من مريم العذرى ألم فى عهد بلاطس البنطى وصلب ومات

DICHIARATIONE
della Fede degl' Apostoli.

M. Qual' è la regola della fede?
D. E' la professione, che si chiama volgarmente la Fede degl' Apostoli.
D. Dite dunque la fede degl' Apostoli.

M. Io credo in Dio Padre omnipotente, Creatore Del Cielo, & della terra. E nel Signor nostro Giesù Christo suo Figliolo vnico. Il quale fù conceputo di Spirito santo, nacque di Maria Vergine. Patì nel tempo di Pontio Pilato, fù crocifisso, mor-

ومات وقبر وهبط إلى الجحيم وفي اليوم
الثالث قام من بين الأموات وصعد
إلى السموات وجلس عن يمين الله
الأب ضابط الكل وسيأتي من هناك
ليدين الأحياء والموتى وأؤمن بروح
القدس وبالبيعة الجامعة المقدسة
وبشركة القديسين وبغفران الخطايا
وبقيامة الأمرات وبالحياة المؤبدة
آمين ۞
س من ألف هذا الايمان ۞
الفه

morto, e sepolto. Discese all' inferno, e nel terzo dí risuscitò da morte. Salì alli Cieli, e siede alla destra di Dio Padre onnipotente. Di là hà da venire à giudicare i viui,& i morti. Credo nello Spirito Santo. La santa Chiesa Cattolica, la communione de' Santi. La remissione de peccati. La resurrettione de' morti. La vita eterna, Amen.

M. Chi hà composto questa fede?

C L'han-

ح اَلْفُهُ اَلْحَوَارِيُّونَ اَلَّذِينَ كَانُوا اِثْنَى عَشَرَ نَفَرًا وَلِذَلِكَ هُوَ عَلَى اِثْنَى عَشَرَ قِسْمًا

س فَمَاذَا تَحْوِي تِلْكَ اَلْأَقْسَامُ اَلْمَذْكُورَةُ بِالْاِخْتِصَارِ

ح تَحْوِي كُلَّمَا يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نُؤْمِنَ بِاللّٰهِ خَاصَّةً وَبِالْبِيعَةِ عُمُومًا إِذَا اَلْأَقْسَامُ اَلثَّمَانِيَةُ اَلْأُولَى تَنْبَغِي لِلّٰهِ تَعَالَى وَاَلْأَرْبَعَةُ اَلْأَخِيرَةُ لِبِيعَتِهِ

س فَسِّرِ اَلْقِسْمَ اَلْأَوَّلَ

D. L'hanno composta gl' Apostoli, che furono dodici persone, e però sono dodici articoli.

M. Che contengono in somma questi articoli?

D. Contengono tutto quello, che principalmente s'hà da credere di Dio, e della Chiesa sposa sua: perche i primi otto articoli appartengono à Dio, i quattro vltimi alla Chiesa.

M. Dichiarate il primo articolo.

ج أَنَا أُومِنُ إِيمَانًا ثَابِتًا وَحَقِيقِيًّا بِاللهِ
وَاحِدِ ٱلَّذِى هُوَ أَبٌ طَبِيعِىٌّ لِابْنِهِ
ٱلْوَحِيدِ وَأَيْضًا أَبٌ بِٱلنِّعْمَةِ لِجَمِيعِ
ٱلْمَصَارِى ٱلصَّالِحِينَ ٱلْمَدْعُوِّينَ لِذَلِكَ
بُنُوا ذَخِيرَةِ ٱللهِ وَهُوَ أَبٌ بِٱلْخَلِيقَةِ
لِلْبَرَايَا كُلِّهَا وَهَذَا هُوَ ٱلْإِلٰهُ ضَابِطُ
ٱلْكُلِّ لِأَنَّهُ قَادِرٌ أَنْ يَفْعَلَ كُلَّمَا يَشَآءُ
وَهُوَ خَلَقَ ٱلسَّمٰوَاتِ وَٱلْأَرْضَ مَعَ كُلِّ
مَا يُوجَدُ فِيهِمَا مِنَ ٱلْعَدَمِ أَىِ ٱلْعَالَمَ
كُلَّهُ *

D Io credo con fede ferma e certa in vn solo Dio, il quale è Padre naturale del suo vnico Figliuolo, & insieme è Padre per gratia, di tutti i buoni Christiani, e però si chiamano Figliuoli di Dio adottiui: finalmente è Padre per creatione di tutte le creature. E questo Iddio é onnipotente, perche può fare tutto quel che vuole, & hà creato di niente il Cielo, e la terra, con tutto quello che si troua in essi, cioè tutto l'vniuerso mondo.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

س فسر القسم الثاني

ج أنا أومن أيضا بيسوع المسيح الذي هو ابن وحيد لله الآب لانه مولود منه ولودة ازلية قبل الدهور كلها وهو بعينه الله ازلي يعني بلا ابتداء وبلا انتهاء وهو ضابط الكل وربنا وخالقنا ورب وخالق جميع الاشياء مثل أبيه

س فسر القسم الثالث

ج أنا أومن بأن ربنا يسوع المسيح ليس

هو

M. Dichiarate il secondo articolo.

D. Io credo ancora in Giesù Christo, il quale è Figliuolo vnico di Dio Padre; perche è stato generato da esso Padre eternalmente, & è Iddio eterno, cioè senza principio, e senza fine, onnipotente, Creatore, e Signor nostro, e di tutte le cose come il Padre.

M. Dichiarate il terzo articolo.

D. Io credo, che il Signor nostro Giesù Christo, non solamente

هُوَ إِلٰهٌ تَامٌّ فَقَطْ بَلْ هُوَ إِنْسَانٌ تَامٌّ أَيْضًا
بِطَبِيعَتَيْنِ ٱلْكَامِلَتَيْنِ ٱلنَّاجِيَتَيْنِ
مِنَ ٱلِٱخْتِلَاطِ يَعْنِي ٱلْإِلٰهِيَّةَ وَٱلْإِنْسَانِيَّةَ
لِأَنَّهُ أَخَذَ جَسَدًا بَشَرِيًّا بِقُوَّةِ رُوحِ
ٱلْقُدُسِ مِنْ سِتِّنَا مَرْيَمَ ٱلْبَتُولِ
هٰكَذَا وُلِدَ عَلَى ٱلْأَرْضِ مِنْ أُمٍّ بِلَا
أَبٍ كَمَا وُلِدَ فِي ٱلسَّمَاءِ مِنْ أَبٍ بِلَا
أُمٍّ وَأَعْتَرِفُ أَيْضًا بِأَنَّ هَاتَيْنِ
ٱلطَّبِيعَتَيْنِ ٱللَّتَانِ تَتْبَعَانِهِمَا مَشِيَّتَانِ
وَفِعْلَانِ هُمَا مُتَّحِدَتَانِ بِٱتِّحَادٍ
غَيْرِ

sia Dio perfetto, mà ancora huomo perfetto, in due nature perfette, & impermiste, cioè Diuina, & humana. Perche luì prese corpo humano per virtù dello Spirito Santo, da Maria Vergine Signora nostra; e così nacque in terra, di madre senza padre, si come nacque in Cielo, di Padre senza madre. Confesso ancora, che queste due nature (le quali seguono due volontà, e due operationi) sono indiuisibil-

men-

عَبْدٍ مُنْفَصِلٍ فِي قُنُومٍ وَاحِدٍ فَقَطْ أَيْ
بِقُنُومِ ٱللَّاهُوتِ وَذٰلِكَ إِنَّ ٱلرَّبَّ
يَسُوعَ ٱلْمَسِيحَ هُوَ وَاحِدٌ فَقَطْ وَلَيْسَ
مَسِيحَيْنِ

مِنْ فَسْرِ ٱلْقِسْمِ ٱلرَّابِعِ

ج أَنَا أُومِنُ بِأَنَّ يَسُوعَ ٱلْمَسِيحَ فِي عَهْدِ
بِيلَاطُسَ ٱلْبُنْطِيِّ ٱلَّذِي كَانَ وَالِيَ
ٱلْيَهُودِيَّةِ قَدْ أَلَمَّ وَجُلِدَ لِيُنْقِذَ ٱلْعَالَمَ
كُلَّهُ بِدَمِهِ ٱلْكَرِيمِ وَكُلِّلَ كَذٰلِكَ
بِأَكْلِيلٍ مِنَ ٱلشَّوْكِ وَوُضِعَ عَلَى

خَشَبَةٍ

mente vnite in vna sola persona, cioè nella persona diuina. E ciò, perche Giesù Christo Signor nostro è vn Christo solo, e non due.

M. Dichiarate il quarto articolo.

D. Io credo, che Giesù Christo, per ricomprare il mondo con il suo pretioso sangue, hà patito sotto Pontio Pilato Gouernatore della Giudea; essendo stato flagellato, coronato di spine, e messo in ✝ Cro-

خشبة الصليب التي مات عليها

وبعد أنزل عنها وقبر بقبر جديد *

س فسر القسم الخامس

ج أنا أومن أن يسوع المسيح هبط بالنفس حين مات إلى الجحيم أي المكان الذي كانوا الآباء القديسون محبوسون فيه وفي اليوم الثالث الذي كان يوم الأحد قام من الأموات بمجد وعلبة عظيمة *

س فسر القسم السادس

ح

Croce, nella quale morì: e da quella depoſto, fù ſepellito in vn ſepolcro nuouo.

M. Dichiarate il quinto articolo.

D. Io credo, che Giesù Chriſto, ſubito che fù morto, andò con l'anima all' Inferno, cioè al luogo, doue erano ritenuti i ſanti Padri: & il terzo dì, che fù la Domenica, riſuſcitò da morte con gran gloria, e trionfo.

M. Dichiarate il ſeſto articolo.

Io

ح أَنَا أُؤْمِنُ أَنَّ ٱلرَّبَّ يَسُوعَ ٱلْمَسِيحَ مِنْ
بَعْدِ مَا مَكَثَ عَلَى ٱلْأَرْضِ أَرْبَعِينَ
يَوْمًا مَعْ رُسُلِهِ ٱلْقِدِّيسِينَ
لِيُحَقِّقَ صِدْقَ قِيَامَتِهِ بِمَنْظَرٍ كَثِيرَةٍ
صَعِدَ إِلَى أَعْلَى ٱلسَّمَوَاتِ وَجَلَسَ
فَوْقَ جَمِيعِ تَغَمَاتِ ٱلْمَلَائِكَةِ عَنْ
يَمِينِ ٱلْآبِ مُسَاوِيًا بِٱلْمَجْدِ وَٱلْكَرَامَةِ
لِلْأَبِ كَرَبِّ وَمُدَبِّرِ أُمُورِ ٱلْبَرَايَا
كُلِّهَا

س فَسِّرِ ٱلْقِسْمَ ٱلسَّابِعَ

ح

D Io credo, che Giesù Christo, dopo d'essere stato quaranta giorni con li santi Apostoli, per prouare con molte apparitioni la sua vera resurrettione, salì al sommo Cielo: e siede sopra tutti i cori de gli Angeli alla destra del Padre, vguale al Padre in gloria, & honore, come Padrone, e Gouernatore di tutte le creature.

M. Dichiarate il settimo articolo.

Io

ح أَنَا أُومِنُ بِأَنَّ رَبَّنَا يَسُوعَ ٱلْمَسِيحَ يَأْتِي
بِنَفْسِهِ مِنَ ٱلسَّمَاءِ فِي ٱنْتِهَاءِ ٱلْعَالَمِ
بِقُوَّةٍ وَمَجْدٍ عَظِيمٍ وَيَدِينُ جَمِيعَ
ٱلنَّاسِ وَيُجَازِي لِكُلِّ أَحَدٍ مِنْهُمْ
ثَوَابًا أَوْ عَذَابًا كَمَا ٱسْتَحَقَّ لِأَجْلِ
أَعْمَالِهِ

س فَسِّرِ ٱلْقِسْمَ ٱلثَّامِنَ

ح أَنَا أُومِنُ إِيمَانًا مُسْتَقِيمًا بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ
ٱلَّذِي هُوَ ٱلْأَقْنُومُ ٱلثَّالِثُ مِنَ ٱلثَّالُوثِ
ٱلْمُقَدَّسِ وَهُوَ يَنْبَثِقُ مِنَ ٱلْآبِ وَٱلِٱبْنِ

وَهُوَ

D. Io credo, che il medesimo Signor nostro alla fine del mondo verrà dal Cielo con grandissima potestà, e gloria, e giudicherà tutti gli huomini, dando à ciaschuno il premio, ó pena, che hauerà meritato per le sue opere.

M. Dichiarate l'ottauo articulo,

D. Io credo nello Spirito Santo, il quale è la terza Persona della Santissima Trinità, e procede dal Padre, e dal Figliuolo: & è in tutto, e

وهو بالكل مساوى للاب والابن
اعني هو الله سرمدى بلا ابتداء وبلا
انتهاء قادر على كل شئ خالق جميع
الاشياء وربها كالاب والابن

س فسر القسم التاسع

ح أنا اومن ايضا ان توجد بيعة
واحدة التى هي مجمع النصارى
المؤمنين الذين يعتمدون ويؤمنون
ويعترفون بايمان المسيح ويقرون
بأن السيد البابا الرومانى هو
نايب

per tutto vguale al Padre, & al Figliuolo; cioè Iddio, eterno, infinito, onnipotente, Creatore, e Signore di tutte le cose, come il Padre, & il Figliuolo.

M. Dichiarate il nono articolo.

D. Io credo similmente, che ci è vna Chiesa, la quale è la congregatione di tutti i fedeli Christiani, che sono battezzati, credono, e confessano la Fede di Christo nostro Signore, e confessano, che il Signor Papa Romano, è Vi-

نَائِبُ الرَّبِّ يَسُوعَ الْمَسِيحِ وَأَعْظَمُ الْأَحْبَارِ وَرَأْسُ الْبِيعَةِ كُلِّهَا عَلَى الْأَرْضِ

س لِمَاذَا تُدْعَى هٰذِهِ الْبِيعَةُ مُقَدَّسَةً وَجَامِعَةً

ج تُدْعَى مُقَدَّسَةً لِأَنَّ يَسُوعَ الْمَسِيحَ الَّذِي هُوَ رَأْسُهَا وَمُؤَسِّسُهَا هُوَ قُدُّوسٌ وَهِيَ مُرَكَّبَةٌ مِنْ أَعْضَاءٍ كَثِيرَةٍ مُقَدَّسَةٍ وَإِيمَانُهَا وَسُنَنُهَا وَأَسْرَارُهَا مُقَدَّسَةٌ وَتُدْعَى جَامِعَةً لِأَنَّهَا

تَجْمَعُ

cario di Christo e sommo Pontefice, e capo di tutta la Chiesa in terra.

M. Questa Chiesa, perche si dice Santa, & Vniuersale?

D. Si chiama santa, perche Giesù Christo, che è suo capo, e fondatore, è santo. E lei è composta di molti membri santi. E la sua Fede, Legge, e Sacramenti sono santi. E si chiama Vniuersale, perche

تَجْمَعُ كَافَةَ ٱلْقَبَائِلِ ٱلَّتِي تَصْطَبِعُ

وَتُؤْمِنُ بِجَمِيعِ مَا تُؤْمِنُ هَذِهِ

ٱلْبِيعَةُ ٱلْجَامِعَةُ

س مَاذَا هِيَ شِرْكَةُ ٱلْقِدِّيسِينَ

ج هِيَ ٱلشِّرْكَةُ فِي ٱلصَّلَوَاتِ وَٱلْأَعْمَالِ

ٱلصَّالِحَةِ ٱلَّتِي تَصِيرُ فِي هَذِهِ ٱلْبِيعَةِ

كَمَا ٱلْأَعْضَآءُ فِي ٱلْجِسْمِ ٱلْبَشَرِيِّ

أَحَدُهَا يُشَارِكُ ٱلْآخَرَ بِمَنِّهِ وَسُرُورِهِ

س فَسِّرِ ٱلْقِسْمَ ٱلْعَاشِرَ

ح أَنَا أُومِنُ أَنْ بِٱلْبِيعَةِ ٱلْمُقَدَّسَةِ

بَنُوَّةٌ

raccoglie tutte le nationi, che si battezzano, e credono ciò che crede questa Chiesa Vniuersale.

M. Che vuol dire la Comunione de' Santi?

D. Vuol dire la participatione delle orationi, e buone opere, che in essa Chiesa si fanno: si come le membra nel corpo humano partecipano l'vno con l'altro nel suo bene & allegrezza.

M. Dichiarate il decimo articolo.

D. Io credo, che nella Chiesa

بِقُوَّةِ ٱلْأَسْرَارِ ٱلطَّاهِرَةِ يُمْنَحُ غُفْرَانُ
ٱلْخَطَايَا حَقًّا وَأَنَّ ٱلنَّاسَ ٱلَّذِينَ
قَدْ صَارُوا أَبْنَاءَ ٱلشَّيْطَانِ مِنْ أَجْلِ
سَيِّئَاتِهِمْ وَٱلَّذِينَ قَدِ ٱسْتَوْجَبُوا نَارَ
جَهَنَّمَ يَصِيرُونَ بِوَسَاطَتِهَا أَبْنَاءَ ٱللهِ
وَوَرَثَةَ ٱلْفِرْدَوْسِ

س فَسِّرِ ٱلْحَادِيَ عَشَرَ

ج أَنَا أُومِنُ أَنَّ فِي مُنْتَهَى ٱلْعَالَمِ جَمِيعَ
ٱلنَّاسِ يَقُومُونَ مِنْ بَيْنِ ٱلْأَمْوَاتِ
وَيَلْبَسُونَ أَجْسَادَهُمُ ٱلْأُولَى بِعَيْنِهَا

وَبِغَيْرِ

santa per virtù de' Santissimi Sacramenti si dia veramente la remissione de' peccati. E che gli huomini, i quali già per i loro peccati erano fatti figli del demonio, e rei del fuoco dell'inferno, per mezzo suo si fanno figliuoli di Dio, & heredi del Paradiso.

M. Dichiarate l'vndecimo articolo.

D. Io credo, che alla fine del mondo tutti gli huomini hanno da risuscitare, vesten cosi li medesimi corpi, che prima haueua-

وَيَصِيرُ ذَلِكَ بِقُوَّةِ ٱللهِ ٱلَّذِي لَيْسَ
عِنْدَهُ أَمْرٌ عَسِيرٌ

س فَسِّرِ ٱلْقِسْمَ ٱلثَّانِي عَشَرَ

ج أَنَا أُؤْمِنُ أَنَّ ٱلْحَيَاةَ ٱلدَّائِمَةَ ٱلْمُمْتَلِئَةَ
مِنْ كُلِّ ٱلْخَيْرَاتِ وَٱلْبَرَكَةِ مِنْ جَمِيعِ
ٱلْبَلَايَا وَٱلشُّرُورِ هِيَ مُسْتَعِدَّةٌ لِجَمِيعِ
ٱلصَّالِحِينَ ٱلَّذِينَ كَانُوا فِي نَامُوسِ
ٱلطَّبِيعَةِ وَفِي نَامُوسِ مُوسَى فَأَمَّا
بَعْدَ نَامُوسِ رَبِّنَا يَسُوعَ ٱلْمَسِيحِ
مُسْتَعِدَّةٌ لِلنَّصَارَى ٱلصَّالِحِينَ فَقَطْ

كما

ueuano: e questo per virtù di Dio, al quale non è cosa alcuna difficile.

M. Dichiarate il duodecimo articolo.

D. Io credo, che la vita eterna, piena d'ogni bene, e libera da ogni male, è preparata à tutti i buoni, che furono nella legge di Natura, e nella legge di Moise. Mà dopò la legge di Giesù Christo nostro Signore è preparata solamente alli buoni Christiani.

Si

كما ان بخلاف ذلك الموت الأبدي
الممتلئ من جميع الشدائد
والخالي من كافة الخيرات مستعد
لجميع الشريرين الذين قد سبقوا
في ناموس الطبيعة وفي ناموس
موسى وللنصارى الشريرين وكذلك
للغير مؤمنين

س ما هو تاويل آمين

ج تاويلها هكذا هو بالحق

تفسير

Si come per il contrario la morte eterna, piena di tutti i trauagli, e priua d'ogni bene, è perpetua à tutti i triſti, che precederono nella legge di natura, e di Moiſe, & à tutti i cattiui Chriſtiani, e così ancora à tutti gl' infedeli.

M. Che vuol dire, Amen?

D Vuol dire, Così è in verità.

Di-

تفسير الصلاة الربانية وسلام المقبول مريم

س إذ قد شرحنا ما يجب أن نعتقد به فننظر الآن إن كنت تعرف ما يجب لنا أن نرجوه وممن ننتظر ما نرجوه أتعرف الصلاة الربانية

ج نعم أني أعرفها جيداً لأن هذه الصلاة الاولى التي تعلمتها وأقولها مع سلام العذرى مريم ومع إيمان الرسل كل صباح وكل مساء

Dichiaratione del Pater noster, e della Salutatione della B. Vergine Maria.

M. HAuendo già esplicato quello che si hà da professare, vediamo hora se voi sapete quello che si hà da sperare, e da chi s'hà da aspettare ciò che speriamo. Sapete voi l'oratione Dominicale?

D. La sò benissimo, perche questa è la prima oratione, che hò imparata, e la dico ogni mattina, & ogni sera insieme con l'Aue Maria, e con la Fede de gli Apostoli.

Dite

س قُلِ ٱلآنَ ٱلصَّلاةَ ٱلرَّبانيَّةَ

ح أَبونـــا ٱلَّذى فى ٱلسَّمواتِ يتقدَّسْ

ٱسمُكَ تاتِ مَلكوتُكَ تكونْ مشيئَتُكَ

كَما فى ٱلسَّماءِ وعَلى ٱلأَرضِ خُبزَنـــا

كَفافَنا أَعطِنا فى ٱليَومِ واغفِرْ لَنا مـا

يَجِبُ عَلَيْنا كَما غَفَرْنا لِمَنْ أَخْـطَئَ

إِلَيْنا ولا تُدخِلْنا لِلتَّجارِبِ لَكِـنْ

نَجِّنا مِنَ ٱلشِّريرِ لأَنَّ لَكَ ٱلمُـــلْكَ

والقُوَّةَ والمَجْدَ إِلَى ٱلأَبدِ آمينَ *

س مَنْ رَتَّبَ هَذِهِ ٱلصَّلاةَ

ح

M. Dite dunque l'oratione Dominicale.

D. Padre nostro, che sei ne'cieli. Sia santificato il nome tuo. Venga il regno tuo. Sia fatta la volontà tua, come in Cielo, così in terra. Dacci hoggi il nostro pane sufficiente. E rimetti à noi li nostri debiti, sicome noi li rimettiamo à chi hà peccato in noi. E non ci indurre in tentatione. Mà liberaci dal male. Perche tuo è il Regno, la Potenza, e la Gloria in eterno. Amen.

M. Chi hà composta questa oratione?

E L'hà

ح رتّبها سيّدنا يسوع المسيح والذلك

هي أفضل من سائر الصلوات

س ماذا تحوي هذه الصلاة بالاقتصار

ح كلّما نستطيع أن نطلبه ونرجوه

من الله لأنّ فيها سبعة طلبات

فأمّا بالأربعة الاولى نطلب من

الله أن يعطينا الخير وبالثلاثة

الأخيرة نتضرّع بأن ينجينا من

كلّ شرّ فمن جهة الخير نطلب أولاً

مجد الله سبحانه وأمّا ثانيًا فنطلب

D. L'hà composta Christo Signor nostro, e però è la più eccellente di tutte l'altre orationi.

M. Che contiene in somma questa oratione?

D. Tutto quello, che si può domandare, e sperare da Dio; percioche in essa sono sette petitioni. Nelle prime quattro si domanda, che ci dia il bene: nelle trè seguenti, che ci liberi da ogni male.

E quanto al bene, prima domandiamo la gloria di Dio. Secondo chiediamo il som-

ٱلْخَيْرَ ٱلْعَظِيمَ ٱلْمُسْتَعَدَّ لَنَا وَإِمَّا

ثَالِثًا فَنَطْلُبُ أَنْ يَمْنَحَنَا نِعْمَتَهُ

لِنَرْبَحَ بِهَا ٱلْخَيْرَ ٱلْمَذْكُورَ وَإِمَّا رَابِعًا

فَنَطْلُبُ عَوْنَهُ كَيْ نَكْتَسِبَ بِهَا وَنَصُونَ

ٱلنِّعْمَةَ ٱلْمَذْكُورَةَ وَمِنْ جِهَةِ ٱلشَّرِّ

نَخْشَعُ لِلرَّبِّ أَنْ يُنْقِذَنَا أَوَّلًا مِنَ

ٱلشَّرِّ ٱلْمَاضِي ثَانِيًا مِنَ ٱلشَّرِّ ٱلْآتِي ثَالِثًا

مِنَ ٱلشَّرِّ ٱلْحَاضِرِ وَهٰكَذَا مِنْ كُلِّ شَرٍّ

شَرْحُ ٱلْكَلَامِ ٱلسَّابِقِ لِلطَّلْبَةِ

ٱلْأُولَى أَيْ أَبُونَا ٱلَّذِي فِي ٱلسَّمَوَاتِ

شَرْحُ

mo bene apparecchiatoci. Terzo domandiamo, che ci dia gratia d'acquistar il detto bene. Quarto, domandiamo il suo aiuto per acquistare, e conseruar la detta gratia.

Quanto al male, si domanda, che ci liberi, prima dal mal passato. Secondo, dal mal futuro. Terzo, dal mal presente, e così da ogni male.

M. Dichiarate quelle parole, che vanno auanti la prima petitione, cioè *Padre nostro, che sei ne i cieli.*

س هٰذَا ٱلْكَلَامُ هُوَ شَرْحُ قَضِيَّةٍ يَحْوِى
ٱلْعِلَّةَ ٱلَّتِى نُجَاسِرُ مِنْ أَجْلِهَا عَلَى
مُنَاجَاةِ رَبَّنَا ٱلَّذِى هُوَ أَعْظَمُ
ٱلْأَرْبَابِ وَنَرْجُو أَيْضًا أَنَّهُ يَسْتَمِعُنَا
فَيُقَالُ ٱلْآنَ أَنَّ ٱللّٰهَ أَبُونَا بِٱلْخَلِيقَةِ
وَبِٱلْوَضْعِ وَلِذٰلِكَ كَٱلْبَنِينَ نَلْجُو
إِلَيْهِ وَيُقَالُ إِنَّهُ فِى ٱلسَّمٰوَاتِ لِأَنَّهُ
هُوَ مَوْلَى ٱلْكُلِّ وَلِهٰذَا نَعْلَمُ أَنَّهُ
قَادِرٌ أَنْ يَسْتَجِيبَ لَنَا إِنْ شَاءَ
وَنَرْجُو إِنَّهُ يَشَاءُ لِأَنَّهُ أَبُونَا

D. Questa è vna breue dichiaratione, che contiene la causa, per la quale habbiamo ardire di parlare con il nostro Signore, che è sommo de i Signori, e speriamo che ci esaudirà. Si dice dunque, che Iddio è Padre nostro per creatione, & adottione: e però come figliuoli ricorriamo ad esso: e si dice, ch'egli è ne i Cieli, perche è Signor dell'vniuerso. E però sappiamo, che ci può esaudire, se vuole, e speriamo che voglia, poich'egli è Padre nostro.

ج فسر الطلبة الاولى

س بالطلبة الاولى نسأل أن يكون
الله معروفا فى كل العالم وكذلك
يمجد اسمه القدوس ويكرم عند
جميع الامم كما ينبغى لعزته

س فسر الطلبة الثانية

ج نسأل بالطلبة الثانية أن تاتى
سريعا ملكوته التى وعدنا بها
أى بعد انتهاء حروبنا مع الشيطان
ومع العالم ومع الجسد نبلغ إلى
الطوبس

M. Dichiarate la prima petitione.

D. Nella prima petitione domandiamo, che Iddio sia conosciuto in tutto il mondo, e così il santo Nome suo sia da tutte le genti glorificato, & honorato come conuiene alla sua magnificenza.

M. Dichiarate la seconda petitione.

D. Domandiamo nella seconda petitione, che venga presto il Regno, che ci hà promesso, cioè che finite le battaglie, che habbiamo col Demonio, col Mondo, e con la Carne, arriuia-

ٱلطُّوبَى ٱلأَبَدِيَّ ٱلَّذِي بِهِ نَتَمَلَّكُ
مَعَ ٱللهِ مِنْ غَيْرِ تَعْوِيقٍ

س فَسِّرِ ٱلطَّلْبَةَ ٱلثَّالِثَةَ

ج نَسْأَلُ بِٱلطَّلْبَةِ ٱلثَّالِثَةِ
نِعْمَةَ ٱللهِ لِكَيْ نُطِيعَ لِوَصَايَاهُ
ٱلْمُقَدَّسَةِ طَاعَةً كَامِلَةً كَمَا يُطِيعُهُ
ٱلْمَلَائِكَةُ فِي ٱلسَّمَاءِ دَائِمًا لِأَنَّ سُلَّمَ
ٱلصُّعُودِ إِلَى مَلَكُوتِ ٱللهِ هِيَ ٱلطَّاعَةُ
لِوَصَايَاهُ

س فَسِّرِ ٱلطَّلْبَةَ ٱلرَّابِعَةَ

uiamo all'eterna Beatitudine, nella quale regnaremo con Dio ſenza veruno impedimento.

M. Dichiarate la quarta petitione.

D. Domandiamo nella terza petitione la gratia di Dio, per obedir perfettamente alli ſuoi ſanti Comandamenti, come ſempre l'obediſcono gli Angeli in Cielo, perche la ſcala per ſalire al Regno di Dio, è l'obedienza de'ſuoi Comandamenti.

M. Dichiarate la quarta petitione.

Do-

ج نسأل الله في الرابعة أن يهبنا
الخبز الروحاني في كل يوم ونغني
به كلمته العلية مع أسرار البيعة
لأن كلام الله الذي نسمعه من
الناطقين ونقرأه في الكتب
الروحانية مع سائر أسرار البيعة
المقدسة وخصوصاً سري الاعتراف
والقربان الطاهر يحوون في
ذاتهم قوة عظيمة بها نتناول
نعمة الله ونصونها إن لم نمنعها

وبعد

D. Domandiamo à Dio nella quarta petitione, che ci dia il pane ſpirituale quotidianamente, per il quale intendiamo il ſuo eccelſo Verbo con li Sacramenti della Chieſa.

Perche il Verbo di Dio, che noi vdimo da i Predicatori, e leggemo ne i libri ſpirituali con gli altri Sacramenti, e maſſime la ſanta confeſſione, e communione, contengono in ſe gran virtù per ottenere, e conſeruare la gratia di Dio, ſe noi non l'impediamo.

Da-

وبعد ذلك نسأل منه الخبز الجسداني
أيضا وهو الطعام والكسوة لأنهما
ضروريان لصون البدن لعبادة
الله تعالى

ص فسر الطلبة الخامسة

ح بالطلبة الخامسة نطلب من الله
أن ينجينا من الشرور السالفة
أي من الخطايا التي قد فعلناها
إذ يغفر لنا ما يجب علينا من
الجريمة والعقاب الذي استحقيناه

من

Dopoi gli domandiamo anco il pane corporale, che è il cibo e vestito, perche è necessario per la conseruation del corpo in seruitio di Dio.

M. Dichiarate la quinta petitione.

D. Domandiamo nella quinta, che ci liberi da i mali passati, cioè da i peccati già commessi, rimettendoci il debito della colpa, e della pena, che per quelli habbiamo meritato.

Et

مِنْ أَجْلِهَا وَيُزَادُ كَمَا نَحْنُ غَفَرْنَا

لِمَنْ أَخْطَأَ إِلَيْنَا أَعْنِي كَمَا غَفَرْنَا

لِأَعْدَائِنَا سَيِّئَاتِهِمْ لِأَنَّهُ مَا يَلِيقُ

أَنْ يَغْفِرَ لَنَا ٱللَّهُ تَعَالَى خَطَايَانَا

وَهِيَ أَمْقَاتٌ عَظِيمَةٌ إِنْ كُنَّا لَمْ

نَشَأْ أَنْ نَغْفِرَ لِمَنْ أَخْطَأَ إِلَيْنَا

أَمْقَاتُهُ ٱلْخَفِيفَةُ

س فَسِّرِ ٱلظُّلْمَةَ ٱلسَّادِسَةَ

ج نَسْأَلُ ٱللَّهَ بِٱلسَّادِسَةِ أَنْ يُنَجِّيَنَا

مِنَ ٱلنَّجَارِبِ ٱلَّتِي هِيَ شُرُورٌ مُسْتَقْبَلَةٌ

وَلَا

E si aggiunge, si come noi rimettiamo à chi hà peccato in noi, cioè come noi perdoniamo l'offese à i nostri nemici: perche non è ragioneuole, che Iddio perdoni à noi li peccati, che sono offese grandissime, se non vogliamo noi perdonare l'ingiurie fatteci, che sono offese di poco momento.

M. Dichiarate la sesta petitione.

D. Domandiamo nella sesta che Iddio ci liberi dalle tentationi, che sono mali futuri:

وَلَا يَدَعَنَا أَنْ نَبْتَلِى أَوْ يَمْنَحَنَا

نِعْمَةً لِكَيْلَا نُقْهَرَ

س فَسِّرِ ٱلطَّلَبَةَ ٱلسَّابِعَةَ

ج. بِٱلسَّابِعَةِ نَسْأَلُ ٱللهَ تَعَالَى أَنْ يُنَجِّيَنَا

مِنَ ٱلشَّرِيرِ أَىِ ٱلشَّيْطَانِ ٱلَّذِى

يَتَمَشَّى دَائِمًا وَيَلْتَمِسُ هَلَاكَنَا

كَمَا قَالَ مَارِى بُطْرُسُ ٱلرَّسُولُ

فَإِنْ خَلَصْنَا مِتْهُ قَدْ نَجَوْنَا أَيْضًا

مِنْ جَمِيعِ ٱلْمَصَائِبِ ٱلَّتِى تَضُرُّ

خَلَاصَ نُفُوسِنَا

e non permetta che siamo tentati, ouero ci dia gratia di non esser vinti.

M. Dichiarate la settima petitione.

D. Nella settima domandiamo che ci liberi dal maligno; cioè dal demonio, il quale và sempre cercando la nostra perditione, come disse S. Pietro Apostolo. Percioche se saremo liberi da lui, scamparemo ancora tutti gli accidenti, che sono nociui alla salute delle anime nostre.

س قُلِ آلآنَ سَلامُ مَرْيَمَ آلعَذْرَى

ج آلسَّلامُ لَكِ يَا مَرْيَمُ آلمُمْتَلِيَّةَ مِـ

آلنِّعْمَةِ آلرَّبُّ مَعَكِ مُبَارَكَةٌ أَنْـ

فِي آلنِّسَآءِ وَمُبَارَكَةٌ ثَمَرَةُ بَطْنِـ

يَسُوعُ يَا أَيَّتُهَا مُحَمَّدَةُ مَرْيَمُ وَالِـدَةُ

آللهِ صَلِّي لِأَجْلِنَا نَحْنُ آلخُطَاةِ آلآنَ

وَفِي سَاعَةِ مَوْتِنَا آمِينَ

س مَنْ نَطَقَ بِهَذَا آلكَلامِ

ج مِنْهُ نَطَقَ قِسْمًا جِبْرَايِّلُ رَئِيـ

آلمَلَائِكَةِ وَقِسْمًا نَطَقَتِ آلقِدِّيسَـ

مرة

M. Dite hora l'Aue Maria.

D. Io ti salui ò MAR[illegible]
piena di gratia .
gnore è teco ,
benedetta fra le donne .
nedetto è il frut[illegible] del tuo
tre, GIES[illegible]O Santa
ria Madre [illegible]Dio, prega
noi pecca[illegible]ori , adesso ,
l'hora [illegible]a morte nostra
men.

M. Chi hà dette queste par[illegible]

D. Parte n'hà dette l'Arcan[illegible]
Gabrielle, parte Santa E[illegible]

مَرَّةُ الْيِصَابَاتِ وَٱلْبِيعَةُ ٱلْمُقَدَّسَةُ

قِسْمًا

س لِأَيِّ سَبَبٍ تَقُولُ سَلَامَ ٱلْعَذْرَى

بَعْدَ ٱلصَّلَاةِ ٱلرَّبَّانِيَّةِ

ج لِكَيْ أَنَالَ بِٱلْحَيَاةِ كُلَّمَا أَطْلُبُهُ

مِنَ ٱللهِ بِشَفَاعَةِ ٱلْبَتُولِ ٱلطُّوبَانِيَّةِ

لِأَنَّهَا شَفِيعَةُ ٱلْخُطَاةِ وَمَمْلُوَّةٌ مِنَ

ٱلرَّأْفَةِ وَجَالِسَةٌ فِي ٱلسَّمَآءِ فَوْقَ كُلِّ

مَرَاتِبِ ٱلْمَلَائِكَةِ وَهِيَ مَقْبُولَةٌ

عِنْدَ ٱللهِ جِدًّا

betta, e parte la Chiesa santa.

M. A che effetto dite l'Aue Maria doppo il Pater noster?

D. Acciò con facilità ottenga da Dio ciò che gli dimando, per l'intercessione della Beatissima Vergine; perche ella è Auuocata de' peccatori, e piena di misericordia, e siede in Cielo sopra tutti li cori de gli Angeli, & è gratissima à Dio.

س هَلِ ٱلتِجَاؤُكَ أَيضًا بِٱلقِدِّيسِينَ ٱلآخَرِينَ

ج نَعَمْ أَنِّي ٱلْجَوُ بِجَمِيعِ ٱلقِدِّيسِينَ وَخُصُوصًا بِٱلقِدِّيسِ ٱلَّذِي أَنَا مُسَمًّى بِٱسْمِهِ وَبِٱلْمَلَاكِ ٱلَّذِي يَحْرُسُنِي

س لِمَاذَا مَرْيَمُ ٱلْبَتُولُ تُدْعَى وَالِدَةَ ٱللهِ

ج تُدْعَى وَالِدَةَ ٱللهِ مِنْ طَرِيقِ أَنَّ ٱلْمَوْلُودَ مِنْهَا هُوَ إِلَهٌ صَادِقٌ وَٱلَّتِي وَلَدَتْ إِلَهًا صَادِقًا مُتَجَسِّدًا هِيَ وَالِدَةُ ٱللهِ صَادِقَةٌ وَمَعْنَى قَوْلِنَا أَنَّ

ٱلإِلَهَ

M. Ricorrete voi ancora à gli altri Santi?

D. Sì che io ricorro à tutti i Santi, & in particolare al Santo del mio nome, & al mio Angelo custode.

M. Perche MARIA Vergine si chiama Genitrice di Dio?

D. Si chiama Genitrice di Dio, perche quello che è nato di lei, è Dio vero, e quella che hà generato Dio humanato, è vera Genitrice di Dio. Quando poi diciamo, che il nostro

Dio

إلهنا ولد من البتول القديسة
كيف معناه بأن لاهوت الكلمة
قد أخذ ابتداء لوجوده منها لكن
معناه إن الله الكلمة نفسه
المولود من أبيه قبل الدهور ولادة
خائبة من زمان هو نفسه تكون
بزمان إنسانا تكونا جوهريا
حقيقيا *

في

Dio è nato della Santissima Vergine, non vogliamo significare che la Diuinità del Verbo, habbia preso principio da lei, in quanto all'esser suo: Mà vogliamo dire, che il Verbo di Dio, generato da suo Padre auanti i secoli, con generatione senza tempo: lui stesso si fece huomo in tempo, sostantialmente, & realmente.

De

فِي وَصَايَا ٱللّٰهِ *

م فَلْنَبْتَدِ ٱلْآنَ بِشَرْحِ مَا يَنْبَغِي
لَنَا فِعْلُهُ لِنُحِبَّ ٱللّٰهَ تَعَالَى وَقَرِيبَنَا
فَلِذٰلِكَ قُلْ وَصَايَا ٱللّٰهِ ٱلَّتِي هِيَ
عَشْرَةٌ

ح أَنَا هُوَ ٱلرَّبُّ إِلٰهُكَ لَا يَكُنْ لَكَ إِلٰهٌ
غَيْرِي لَا تَحْلِفْ بِٱسْمِ ٱللّٰهِ بِٱلْبَاطِلِ
إِحْفَظْ أَيَّامَ ٱلْأَعْيَادِ أَكْرِمْ أَبَاكَ
وَأُمَّكَ لَا تَقْتُلْ لَا تَزْنِ لَا تَسْرِقْ
لَا تَشْهَدْ بِٱلزُّورِ لَا تَشْتَهِ ٱمْرَأَةَ
قَرِيبِكَ

De i Comandamenti di Dio.

M. COminciamo hora à dichiarare quello, che si hà da operare per amare Iddio, & il prossimo; e però dite i Comandamenti di Dio, che sono dieci.

D. Io sono il Signor Iddio tuo, non hauerai altro Iddio fuor di mẽ. Non giurare per il nome di Dio in vano. Guarda i giorni di feste. Honora il tuo padre, e la tua madre. Non ammazzare. Non fornicare. Non rubare. Nõ testificar con falsità. Non desiderar la donna

del

قَرِيبِكَ لَا تَشْتَهِ مُقْتَنَا قَرِيبِكَ

س مَنْ وَضَعَ هَذِهِ ٱلْوَصَايَا

ح وَضَعَهَا ٱللّٰهُ بِعَيْنِهِ فِي ٱلنَّامُوسِ
ٱلْعَتِيقِ وَبَعْدَ ذَلِكَ رَبُّنَا يَسُوعُ
ٱلْمَسِيحُ ثَبَّتَهَا فِي ٱلْعَهْدِ ٱلْجَدِيدِ

س مَاذَا تَحْوِي هَذِهِ ٱلْوَصَايَا
بِٱخْتِصَارٍ

ح كُلَّمَا يَنْبَغِي لَنَا فِعْلُهُ لِنُحِبَّ ٱللّٰهَ
وَقَرِيبَنَا لِأَنَّ ٱلثَّلَاثَةَ ٱلْأُولَى تُعَلِّمُنَا
كَيْفَ نَسْلُكُ أَمَامَ ٱللّٰهِ بِٱلْقَلْبِ

وَالْفَمِ

del prossimo tuo. Non desiderar la robba del prossimo tuo.

M. Chi hà posti questi Comandamenti?

D. Gli hà posti l'istesso Iddio nella legge vecchia, e poi Christo nostro Signore gli hà confermati nel testamento nuouo.

M. Che contengono in somma questi Comandamenti?

D. Tutto quello, che habbiamo da fare per amar Iddio, & il prossimo nostro. Perche li primi tre Comandamenti ci insegnano come habbiamo da caminare inanti à Dio col cuore,

con

وَٱلْفَهْمِ وَٱلْأَفْعَالِ وَٱلسَّبْعَةُ ٱلْأَخِيرَةُ
تُعَلِّمُنَا أَنْ نُحْسِنَ إِلَى قَرِيبِنَا وَأَنْ لَا نَضُرَّهُ
لَا فِي جَسَدِهِ وَلَا فِي شَانِهِ وَلَا فِي مُقْتَنَايْهِ
لَا بِٱلْأَفْعَالِ وَلَا بِٱلْكَلَامِ وَلَا بِٱلْأَفْكَارِ
وَهٰكَذَا عَايَةُ جَمِيعِ ٱلْوَصَايَا
هِيَ وَصِيَّةُ ٱلْمَحَبَّةِ ٱلَّتِي نُؤْمَرُ بِهَا أَنْ
نُحِبَّ ٱللّٰهَ خَالِقَنَا أَكْثَرَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
وَقَرِيبَنَا مِثْلَ نَفْسِنَا

س فَسِّرِ ٱلْوَصِيَّةَ ٱلْأُولَى

ج بِهٰذِهِ ٱلْوَصِيَّةِ يُحَذِّرُنَا ٱللّٰهُ إِنَّهُ هُوَ

con la bocca, e con l'opere Gli altri sette ci ammaestrano di far bene al prossimo, e non gli nuocere nel corpo nell'honore, e nella robba; nè cõ opere, nè con parole, nè con pensieri: e così il fine di tutti i Comandamenti, è il comandamento della carità, che comanda amare Iddio sopra ogni cosa, & il prossimo come noi medesimi.

M. Dichiarate il primo Comandamentd.

D. In questo primo ci auertisce Dio, che lui è Signor

G no-

رَبُّنَا ٱلْحَقِيقِيُّ وَلَا لَنَا إِلَهٌ غَيْرُهُ وَلَا
سَيِّدَ أَعْظَمَ مِنْهُ وَلِذَلِكَ نَحْنُ
مُلْزَمُونَ أَنْ نُطِيعَهُ بِكُلِّ جُهْدٍ
وَيَأْمُرُنَا ثَانِيًا أَنْ لَا نَسْجُدَ لِإِلَهٍ غَيْرِهِ
وَلِأَجْلِ ذَلِكَ يُخَطِّئُونَ ٱلْغَيْرَ ٱلْمُؤْمِنُونَ
بِسُجُودِهِمْ لِلْخَلِيقَةِ دُونَ ٱلْخَالِقِ
وَيُخَطِّئُونَ أَيْضًا ٱلْمُنَجِّمُونَ وَٱلسَّاحِرُونَ
ٱلَّذِينَ يَعْبُدُونَ ٱلشَّيْطَانَ كَإِلٰهِهِمْ

ص فَسْرُ ٱلْوَصِيَّةِ ٱلثَّانِيَةِ

ح أَلْوَصِيَّةُ ٱلثَّانِيَةُ تَمْنَعُنَا مِنَ
ٱلتَّحْرِيفِ

nostro vero, e non hauemo altro Dio che lui, nè Signore maggior di lui, e però siamo obligati ad vbbidirlo con ogni diligenza. Secondo ci comanda, che non adoriamo altro Dio che lui; però peccano gl' Infedeli, i quali adorano le creature, in cambio del Creatore, & anco peccano li Stregoni, e Fatucchiari, che seruono il Demonio, come loro Dio.

M. Dichiarate il secondo Comandamento.

D. Il secondo Comandamento prohibisce la bestem-

ٱلتَّجْدِيفِ ٱلَّذِى هُوَ خَطِيَّةٌ عَظِيمَةٌ
وَمِنَ ٱلْيَمِينِ ٱلْبَاطِلِ أَمْ غَيْرِ ضَرُورِيٍّ
وَمِنْ عَدَمِ وَفَاءِ ٱلنُّذُورِ وَمِنْ كُلِّ
عَارٍ وَقَبَاحَةٍ تَكُونُ ضِدَّ ٱللَّهِ
بِٱلْكَلَامِ

س فَسِّرِ ٱلْوَصِيَّةَ ٱلثَّالِثَةَ

ح يَأْمُرُنَا ٱللَّهُ بِٱلْوَصِيَّةِ ٱلثَّالِثَةِ أَنْ نَحْفَظَ
أَيَّامَ ٱلْأَعْيَادِ أَىْ نَمْتَنِعَ مِنْ كُلِّ
عَمَلٍ مُكْسِبٍ لِكَيْمَا يَكُونَ لَنَا
وَقْتٌ لِنَتَلُو بِأَنْعَامِ ٱللَّهِ وَنَفْتَقِدَ

هياكله

mia, che è peccato grauissimo: il giuramento falso, ò non necessario: il non adempire i voti: & ogn'altro dishonore ò ignominia, che si faccia à Dio con parole.

M. Dichiarate il terzo Comandamento.

D. Ci comanda nel terzo precetto l'osseruanza delle Feste, cioè l'astenerci dall'opere seruili, per hauer tempo di occuparci in considerare li beneficij diuini, visitare le

هياكله المقدسة ونصغي عقولنا
للصلاة ولقراءة الكتب الروحانية
ولنسمع الوعظ ولنفعل سائر
الأعمال الروحانية المقدسة

من فسر الوصية الرابعة

ح الوصية الرابعة تامرنا أن نكرم
آباءنا وأمهاتنا ليس بالكلام والتبجيل
والتعظيم فقط بل أيضاً أننا
نعينهما ونساعدهما باحتياجهما
وأن نفعل كذلك لقريبنا إلا إن

امر

Chiese, far oratione, leggere libri spirituali, vdir la predica, e fare altre simili opere spirituali, e sante.

M. Dichiarate il quarto Comandamento.

D. Il quarto precetto ci ordina, che honoriamo il nostro padre, e la nostra madre: non solo con riuerenza, e veneratione, mà ancora con aiutarli, e souuenirli ne'loro bisogni. E che facciamo così ancora al nostro prossimo, eccetto che

أَمْرٌ قَرِيبًا مَا يَلْزَمُنَا مِثْلُ أَمْـــرِ
وَالِدَيْنَا ٱللَّذَانِ كَوَّنَانَـــا وَرَبَّيَانَـــا
بِمَشَقَّتِهِمَا ٱلْجَزِيلَةِ

س فَسِّرِ ٱلْوَصِيَّةَ ٱلْخَامِسَةَ

ج تَأْمُرُنَـا ٱلْوَصِيَّـــةُ ٱلْخَامِسَـــةُ أَنْ لَا
نَقْتُلَ أَحَدًا بِلَا عَدْلٍ وَأَنْ لَا نَضُـــرَّ
جَسَدَهُ بِنَوْعٍ أَخَرَ فَقُلْـتُ بِلَا عَدْلٍ
لِأَنَّ ٱلْقُضَاةَ ٱلَّذِيـنَ يَقْضُونَ بِٱلْمَوْتِ
عَلَى ٱلْأَئِمَّـةِ وَٱلْمُجْرِمِـينَ وَخُـدَّامِ
ٱلشَّرْعِ ٱلَّذِينَ يَقْتُلُونَهُـمْ لَا يُخْطِئُونَ

لَـا

il precetto del nostro prossimo non ci obliga come il precetto del padre, e della madre, i quali ci hanno dato l'essere, e ci hanno alleuati con molta loro fatica.

M. Dichiarate il quinto Comandamento.

D. Ci commanda il quinto precetto, che non ammazziamo niuno ingiustamente, ne l'offendiamo altrimente nel suo corpo: e dico ingiustamente, perche li Giudici, i quali condãnano i malfattori à morte, & i ministri di giustitia, che li fanno morire, non peccano co-

كَمَا ٱلْجُنُودُ فِي ٱلْحَرْبِ ٱلْعَادِلِ لَا
يَخْطُونَ إِنْ جَرَحُوا وَقَتَلُوا ٱلْأَعْدَاءَ

س فَسِّرِ ٱلْوَصِيَّةَ ٱلسَّادِسَةَ

ج ٱلسَّادِسَةُ تَأْمُرُ أَنْ لَا يَزْنِيَ أَحَدٌ
بِٱمْرَأَةِ ٱلْغَيْرِ وَمَعْنَاهُ أَيْضًا أَنْ لَا
يَفْعَلَ أَحَدٌ فَاحِشَةً شَهْوَانِيَّةً دُونَهَا

س فَسِّرِ ٱلْوَصِيَّةَ ٱلسَّابِعَةَ

ج تَأْمُرُنَا ٱلسَّابِعَةُ أَنْ لَا يَأْخُذَ أَحَدٌ
مُقْتَنَا قَرِيبِهِ خُفْيَةً وَهَذَا يُدْعَى
سَرِقَةً وَلَا ظَاهِرًا وَهُوَ يُدْعَى ٱخْتِطَافًا

وَلَا

come ancor'i ſoldati nella guerra giuſta, non peccano, mentre feriſcono, ò ammazzano i nemici.

M. Dichiarate il ſeſto Comandamento.

D. Comanda il ſeſto, che non adulteri alcuno, cioè non pecchi con la donna d'altri: e s'intende ancora, che non faccia alcuno altra brutezza carnale.

M. Dichiarate il ſettimo Comandamento.

D. Il ſettimo comanda, che niun pigli la robba del ſuo proſſimo occultamente, e queſto ſi chiama furto: nè paleſemente, che ſi chiama rapina:

nè

وَلَا بَغْشَّ أَحَدًا لَا بِالْبَيْعِ وَلَا بِالشِّرَاءِ وَلَا

بِشَرْطٍ آخَرَ يُشَابِهُهُمَا وَأَنْ لَا يُضَرَّ

لِقَرِيبِهِ فِي مُقَدَّمَاتِهِ

س فَسِّرِ الْوَصِيَّةَ الثَّامِنَةَ

ح الثَّامِنَةُ تُحَرِّمُ كُلَّ شَهَادَةِ الزُّورِ

وَالْمَلَامَةَ وَالتَّلَبُّبَ وَالْحِيلَةَ وَالْكَذِبَ

وَكُلَّ غِشٍّ وَضُرٍّ يَصِيرُ لِلْقَرِيبِ

بِاللِّسَانِ

س فَسِّرِ الْوَصِيَّتَيْنِ الْأَخِيرَتَيْنِ

ح يَأْمُرُنَا اللَّهُ بِهِمَا أَنْ لَا يُشْتَهِيَ أَحَدٌ

امرأة

nè faccia fraude in vendere, nè in cõprare, nè in simili cõtratti: e finalmente non danneggi il suo prossimo nella robba.

M. Dichiarate l'ottauo Comandamento.

D. L'ottauo prohibisce ogni falso testimonio, la mormoratione, la detrattione, l'inganno, la bugia, & ogn'altro danno, che si fà al prossimo con la lingua.

M. Dichiarate li due vltimi precetti.

D. Comanda Dio in essi, che niuno

آمْرَاةُ قَرِيبِهِ وَلَا مُقْتِنَاهُ لِأَنَّهُ هُوَ
آلَّذِي يَنْظُرُ قُلُوبَنَا وَيُشَاءُ أَنْ
نَكُونَ قِدِّيسِينَ لَيْسَ خَارِجًا فَقَطْ
بَلْ وَأَيْضًا بَاطِنًا وَلِنَكُونَ كَذَلِكَ
أَبْرَارًا وَصِدِّيقِينَ بِآلْحُبِّ وَآلْكَمَالِ
فِي وَصَايَا آلْبِيعَةِ آلْمَشْهُورَاتِ *
س زِدْ عَلَى وَصَايَا آللَّهِ آلْوَصَايَا آلْقَلِيلَةَ
آلَّتِي زَادَتْهَا آلْبِيعَةُ آلْمُقَدَّسَةُ
ج وَصَايَا آلْبِيعَةِ آلْمُقَدَّسَةِ هِيَ سِتَّةٌ
أَنْ نَسْمَعَ آلْقِدَّاسَ فِي جَمِيعِ أَيَّامِ
آلْمَعْدُودِ

no desideri la donna, ò la robba del prossimo, perche esso, è quello, che vede i cuori, e vuole che siamo santi, non solo nell'esteriore, mà anco nell' interiore: accioche così noi siamo veramente, e perfettamente giusti e santi.

De' Precetti della Chiesa, e de' Consigli.

M. AGgiugnete alli comandamenti di Dio, li pochi comãdamenti, che hà aggiunti la santa Chiesa.

D. I comandamenti della santa Chiesa sono sei.

Che ydimo la Messa tutte le Do-

ٱلْحُدُودِ وَٱلْأَعْيَادِ ٱلْمَامُورَةِ وَأَنْ نَصُومَ
ٱلصَّوْمَ ٱلْكَبِيرَ وَسَائِرَ ٱلْأَصْوَامِ
ٱلْمَفْرُوضَةِ مِنَ ٱلْبِيعَةِ إِذْ نَنْقَطِعُ
عَنِ ٱللَّحْمِ وَٱلزَّفْرِ كَمَا إِنَّ فِي ٱلْبِيعَةِ
ٱلرُّومَانِيَّةِ وَعَنِ ٱلسَّمَكِ وَٱلْخَمْرِ
وَٱلْبَوَاقِي كَعَادَةِ أَهْلِ ٱلشَّرْقِ
ٱلْمُدِيحَةِ وَأَنَّ أَيْضًا فِي مُدَّةِ ٱلسَّنَةِ
نَنْقَطِعُ عَنِ ٱللَّحْمِ وَعَنِ ٱلزَّفْرِ يَوْمَ
ٱلْأَرْبِعَةِ وَٱلْجُمُعَةِ كَعَادَةِ أَهْلِ ٱلشَّرْقِ
كَمَا إِنَّ فِي ٱلْبِيعَةِ ٱلرُّومَانِيَّةِ

يَبْقَطُونَ

Domeniche, & altre Feste comandate. Che digiuniamo la quaresima, e gl' altri digiuni comandati dalla Chiesa, astenendoci dalla carne, e latticinij, come si fà nella Chiesa Romana: e dal vino, pesce, & altre cose, secondo lodeuol consuetudine degl' Orientali. Et anco frà l'anno ci asteniamo dalla carne, e latticinij il Mercordì, e Venerdì, secondo il rito degl'Orientali; sicome nella Chiesa Romana

يَنْقَطِعُونَ عَنِ ٱلَّحْمِ نَهَارَ ٱلْجُمُعَةِ
وَٱلسَّبْتِ وَأَنْ نَعْتَرِفَ بِخَطَايَانَا إِلَى
ٱلْكَاهِنِ أَقَلَّ مَا يَكُونُ مَرَّةً فِي
ٱلسَّنَةِ وَأَنْ نَتَنَاوَلَ ٱلْقُرْبَانَ ٱلطَّاهِرَ
فِي عِيدِ ٱلْفِصْحِ وَأَنْ نُوَفِّيَ ٱلْبَرَكَةَ
عَنِ ٱلْعُشْرِ وَأَنْ نَمْتَنِعَ مِنَ ٱلزِّيجَةِ
فِي ٱلْأَزْمِنَةِ ٱلْمُحَرَّمَةِ

س أَتُوجَدُ غَيْرُ هٰؤُلَاءِ ٱلْوَصَايَا ٱلَّتِي
حَفْظُهَا يَلْزَمُنَا وَاجِعَنَا مَشُورَاتٌ
تُرْشِدُنَا إِلَى ٱلْكَمَالِ

ح

s'astengono dalla carne il Venerdì, & il Sabbato. E che ci confessiamo di tutti i nostri peccati al Sacerdote, almeno vna volta l'anno. E che ci comunichiamo almeno la Pasqua di Resurrettione. E che paghiamo le Decime. E che ci astenghiamo dalle nozze ne i tempi prohibiti.

M. Trouansi forsi oltre à questi Comandamenti, la cui osseruanza obliga tutti, alcuni consegli, che ci guidino alla perfettione?

ح نَعَمْ تُوجَدُ ثَلٰثَةُ مَشُورَاتٍ ٱلَّتِي
أَشَارَ بِهَا سَيِّدُنَا يَسُوعُ ٱلْمَسِيحُ عَلَى
كُلِّ مَنْ يَرْغَبُ ٱلْبُلُوغَ إِلَى مَقَدَرِ
ٱلْكَمَالِ

س مَا هِيَ هٰذِهِ ٱلْمَشُورَاتُ

ح فَقْرُ ٱلرَّضَاءِ وَٱلطَّهَارَةُ ٱلدَّائِمَةُ
وَٱلطَّاعَةُ بِجَمِيعِ ٱلْأُمُورِ مَا خَلَا
ٱلْخَطِيَّةِ

فِي

D. Signor sì: ci sono tre consigli dati da nostro Signor Giesù Christo, à tutti quelli, che desiderano arriuare al colmo della perfettione.

M. Quali sono questi Consigli?

D. Pouertà volontaria, Castità perpetua, & Obedienza in ogni cosa, eccetto che nel peccato.

فِي أَسْرَارِ ٱلْبِيعَةِ *

س قَدْ شَرَحْنَا فِي سُؤَالِكَ أَقْوَالَنَا شَرْحًا مُقْتَضَداً فِيمَا يَجِبُ أَنْ نُؤْمِنَ بِهِ وَنَرْجُوَهُ وَنَفْعَلَهُ فَيَنْبَغِي ٱلْآنَ أَنَّنَا نَتَكَلَّمُ فِي ٱلْأَسْرَارِ ٱلْمُقَدَّسَةِ ٱلَّتِي بِهَا نَرْبَحُ نِعْمَةَ ٱللهِ قُلِ ٱلْآنَ كَمْ هِيَ أَسْرَارُ ٱلْبِيعَةِ

ح هِيَ سَبْعَةٌ ٱلصَّبْغَةُ وَٱلْمَيْرُونُ وَٱلْقُرْبَانُ وَٱلتَّوْبَةُ وَٱلزَّيْتُ ٱلْمُقَدَّسُ وَدَرَجَةُ ٱلْكَهَنُوتِ وَٱلزِّيجَةُ

De i Sacramenti della Chiesa.

M. HAbbiamo già esposto nelli nostri passati discorsi tutto quello, che si hà da credere, sperare, & operare: hora bisogna che noi trattiamo de' santi Sacramenti, per mezo de' quali s'acquista la gratia di Dio. Dite dunque quanti sono i Sacramenti.

D. Sono sette. Battesimo. Cresima. Eucharistia. Penitenza. Olio santo. Ordine del Sacerdotio. E Matrimonio.

س مَنْ رَتَّبَ هٰذِهِ ٱلْأَسْرَارَ

ج رَتَّبَهَا سَيِّدُنَا يَسُوعُ ٱلْمَسِيحُ

س مَاذَا تَفْعَلُ ٱلصَّبْغَةُ

ج تَفْعَلُ أَنَّ ٱلْإِنْسَانَ يَصِيرُ ٱبْنَ ٱللهِ
وَوَارِثَ ٱلْفِرْدَوْسِ تُنْجِي ٱلْخَطِيئَةَ
ٱلْأَصْلِيَّةَ مَعَ سَائِرِ ٱلْخَطَايَا وَٱلْآثَامِ
وَتُمْلِئُ ٱلنَّفْسَ مِنْ نِعْمَةِ ٱللهِ وَمِنَ
ٱلْمَوَاهِبِ ٱلرُّوحَانِيَّةِ

س أَخْبِرْنِي هَلْ يُمْكِنُ أَحَدُ ٱلْخَلَاصِ
بِلَا صَبْغَةٍ بِوَاسِطَةِ ٱلْخِتَانَةِ كَمَا

كَانَ

M. Chi hà ordinati questi Sacramenti?

D. Gl'hà ordinati Giesù Christo Signor nostro.

M. Che cosa fà il Battesimo?

D. Fà che l'huomo diuẽti figliuolo di Dio, & herede del Paradiso: scancella il peccato originale con gl'altri peccati, & iniquità, e riempie l'anima di gratia, e di doni spirituali.

M. Ditemi se si può saluare alcuno senza il Battesimo, cioè per mezzo della Circoncisione, come

كَانَ عِنْدَ شَعْبِ ٱلْيَهُودِ

ح أَقُولُ أَنَّ ٱلْآنَ مَا يُمْكِنُ ٱلْخَلَاصُ
لِأَحَدٍ مِنْ غَيْرِ ٱلِٱعْتِمَادِ لِأَنَّ ٱلْخَطَايَا
قَدْ بَطَلَتْ عِنْدَ مَجِيءِ رَبِّنَا وَمُخَلِّصِنَا
يَسُوعَ ٱلْمَسِيحِ وَهُوَ تَرَكَ لَنَا سِرَّ
ٱلْمَعْمُودِيَّةِ دُونَ ٱلْخِتَانَةِ وَهُوَ ضَرُورِيٌّ
فِعْلًا أَوْ قُدْرَةً أَوْ تَمَنِّيًا

س أَلْمَيْرُونُ مَاذَا يَفْعَلُ

ج أَلْمَيْرُونُ يُؤَيِّدُ ٱلْإِنْسَانَ لِئَلَّا يَخَافَ
مِنْ أَنْ يُقَرِّبَ دِينَ ٱلْمَسِيحِ وَهٰكَذَا
يَحْفَظُ

come era appresso il popolo de Giudei?

D. Dico che adesso è impossibile saluarsi senza Battesimo, perche la circoncisione è annullata per l'Auuento del nostro Signore, e Saluatore Giesù Christo, e lui ci hà lasciato il Sacramento del Battesimo in cambio della Circoncisione, & è necessario attualmente, ò virtualmente, ò nel desiderio.

M. Che effetto fà la Cresima?

D. Fortifica l'huomo, accioche non habbia paura di confessare la fede di Christo nostro Signore, e così ci

fà

يجعلنا جنودًا حقيقيين لخلاصنا

يسوع المسيح

س القربان ماذا يفعل

ج يربي المحبة التي هي حياة النفس

وينشيها يومًا فيومًا ولذلك يعطى

القربان بشبه الخبز إذ ليس هو

خبزًا بل جسد ربنا يسوع المسيح

بالحق كما الخمر في الكأس ولو إنه

بان خمرًا ليس هو بخمر ولكن في

الحقيقة هو دم سيدنا يسوع المسيح

مجوب

fà diuentare ſoldati veri del Saluator noſtro GiesùChriſto.

M. Che effetto fà l'Euchariſtia?

D. Nutriſce la carità, che è la vita dell'anima, e l'accreſce di giorno in giorno. E però ſi dà ſotto ſpecie di pane: ſe bene veramente quello non è pane, ma è il vero Corpo del noſtro Signore Giesù Chriſto: ſi come il vino, che è nel Calice, non è vino, ancorche paia vino: mà è il vero Sangue di Giesù Chriſto noſtroSignore, co-

مَجْذُوبٌ فِي شِبْهِ ٱلْخَمْرِ

س ٱلتَّوْبَةُ مَاذَا تَفْعَلُ

ج تَغْفِرُ جَمِيعَ ٱلْخَطَايَا ٱلْمَفْعُولَةِ بَعْدَ
ٱلصَّبْغَةِ وَتَرُدُّ إِلَى حُبِّ ٱللهِ مَنْ
كَانَ لِأَجْلِ ٱلْخَطِيَّةِ قَدْ صَارَ عَدُوَّهُ

س مَاذَا يَجِبُ أَنْ نَفْعَلَ لِنَتَنَاوَلَ
هٰذَا ٱلسِّرَّ ٱلْعَظِيمَ بِٱسْتِحْقَاقٍ

ج يَجِبُ أَوَّلًا أَنْ نَتَّسِحَ عَلَى خَطَايَانَا
وَنَجْزِمَ عَلَى نُفُوسِنَا أَنْ لَا نَعُودَ
إِلَيْهَا مَرَّةً أُخْرَى وَبَعْدَ ذٰلِكَ يَجِبُ

ان.

coperto sotto le specie del vino.

M. Che effetto fà la penitenza?

D. Rimette tutti i peccati commessi dopò il Battesimo, e fà ritornare all'amicitia di Dio quello, che per il peccato gli era diuentato nemico.

M. Che bisogna fare per riceuere questo gran Sacramento?

D. Bisogna primieramente, che habbiamo dolore de'nostri peccati, cõ proposito di non cõmettergli mai più. E poi bisogna che

أَنْ نُقِرَّ بِجَمِيعِ خَطَايَانَا لِلْكَاهِنِ
ٱلْمُنْتَخَبِ مِنَ ٱلرُّؤَسَاءِ ثُمَّ يَجِبُ
عَلَيْنَا أَنْ نُتَمِّمَ ٱلْقَانُونَ ٱلَّذِي
يَفْرِضُهُ ٱلْكَاهِنُ عَلَيْنَا

س مَاذَا يَفْعَلُ ٱلزَّيْتُ ٱلْمُقَدَّسُ

ح يُحْيِي بَقَايَا ٱلذُّنُوبِ وَيُفْرِحُ وَيُقَوِّي
ٱلنَّفْسَ لِلْمُجَاهَدَةِ مَعَ ٱلشَّيْطَانِ
عِنْدَ ٱفْتِرَاقِهَا مِنَ ٱلْجَسَدِ وَيَهَبُ
أَيْضًا ٱلشِّفَاءَ لِلْجَسَدِ إِنْ كَانَ يَنْفَعُ
خَلَاصَ ٱلنَّفْسِ

che li confessiamo tutti al Sacerdote approuato da i Superiori: & vltimo bisogna compire la penitenza, che ci impone il Sacerdote.

M. Che effetto fà l'Olio santo?

D. Scancella le reliquie de i peccati, dà allegrezza, e fortezza all'anima per combattere col Demonio nel separarsi dal corpo: e dona ancora la sanità del corpo, se quella sia vtile alla salute dell'anima.

س درجة الكهنوت ماذا تفعل

ج تعطى قوة ونعمة للكهنة ولسائر خدام البيعة لكى يستطيعوا أن يتمموا خدمتهم كما ينبغى لهم

س سر الزيجة ماذا يفعل

ج يمنح قوة ونعمة للمجتمعين بالحلال حتى يعيشوا بالزيجة بالاتفاق والمحبة وحتى يلدوا ويربوا أولادهم بخوف الله المقدس ليبتهجوا ويسروا بهذه الحياة وبالآتية

M. Che effetto fà l'Ordine del Sacerdotio?

D. Dà virtù, e gratia alli Sacerdoti, & altri ministri della Chiesa, di potere compire bene il ministerio loro.

M. Che effetto fà il Sacramento del Matrimonio?

D. Dà virtù, e gratia à quelli, che legitimamente si congiungono, di viuere nel Matrimonio con pace e carità: procreare, & alleuare i figliuoli nel santo timor di Dio, acciochè ne habbiano allegrezza in questa vita, e nell'altra.

فِي ٱلْفَضَائِلِ ٱلْإِلٰهِيَّةِ وَٱلْمُتَقَدِّمَةِ *

مِنْ قَدْ تَمَّمْنَا ٱلْأَرْبَعَةَ ٱلْأَجْزَاءَ ٱلْأَخَصَّ فِي ٱلتَّعْلِيمِ ٱلْمَسِيحِيِّ أَعْنِي إِيمَانَ ٱلرُّسُلِ وَٱلصَّلَاةَ ٱلرَّبَّانِيَّةَ وَعَشَرَةَ وَصَايَا ٱللهِ وَأَسْرَارَ ٱلْبِيعَةِ ٱلْمُقَدَّسَةِ فَٱلْآنَ نَشَاءُ أَنْ نَتَكَلَّمَ فِي ٱلْفَضَائِلِ وَفِي ٱلْقَبَائِحِ وَفِي بَعْضِ ٱلْأُمُورِ تَنْفَعُنَا جِدًّا لِكَيْ نَعِيشَ فِي مَشِيَّةِ ٱللهِ فَقُلِ ٱلْآنَ كَمْ هِيَ ٱلْفَضَائِلُ

الْعُظْمَى

Delle virtù Diuine, e Principali.

M. HAbbiamo già finite le quattro parti principali della Dottrina Christiana, che sono il Credo l'Oratione Dominicale, i dieci Comàndamenti di Dio, & i Sacramenti della santa Chiesa. Hora vogliamo parlare delle virtù, e de' vitij, e di alcun'altre cose, che molto giouano à viuere conforme alla volontà di Dio. Dite dunque quante sono le virtù prin-

ٱلْأَعْظَم

ح هِيَ سَبْعَةٌ ثَلَاثَةٌ مِنْهَا ٱلْإِلٰهِيَّةُ
وَأَرْبَعَةٌ مُتَقَدِّمَةٌ

س فَمَا هِيَ ٱلْفَضَائِلُ ٱلْإِلٰهِيَّةُ *

ح ٱلْفَضَائِلُ ٱلْإِلٰهِيَّةُ هِيَ ٱلْإِيمَانُ وَٱلرَّجَاءُ وَٱلْمَحَبَّةُ

س لِمَاذَا هٰذِهِ ٱلْفَضَائِلُ تُدْعَى ٱلْإِلٰهِيَّةَ *

ج لِأَنَّ تِلْكَ ٱلْكَلِمَةَ ٱلْإِلٰهِيَّةَ تَأْوِيلُهَا
شَيْءٌ يَنْبَغِي لِلّٰهِ وَيَحِقُّ لَهُ

س فَٱلْإِيمَانُ كَيْفَ يَنْبَغِي لِلّٰهِ

ح لِأَنَّهُ يَجْعَلُنَا أَنْ نُؤْمِنَ بِكُلِّ مَا أَعْلَنَهُ
ٱللّٰهُ

cipali?

D. Sono sette, tre Diuine, e quattro Cardinali.

M. Quali sono le virtù Diuine?

D. Le virtù Diuine sono Fede, Speranza, e Carità.

M. Perche si chiamano Diuine?

D. Perche quella parola, Diuina, vuol dir cosa, che risguarda, ò appartiene à Dio.

M. La Fede dunque come appartiene à Dio?

D. Perche fà che noi crediamo tutto quello, che Iddio hà

اللّٰهُ تَعَالَى لِبِيعَتِهِ ٱلْمُقَدَّسَةِ

س كَيْفَ يَنْبَغِي ٱلرَّجَاءُ لِلّٰهِ

ج لِأَنَّهُ يَجْعَلُنَا نَتَوَكَّلُ عَلَى ٱللّٰهِ

وَنَرْجُوا مِنْهُ لِلْحَيَاةِ ٱلدَّائِمَةِ بِوَسَاطَةِ

نِعْمَتِهِ تَعَالَى وَبِوَسَاطَةِ أَفْعَالِنَا

ٱلصَّالِحَةِ ٱلَّتِي هِيَ أَيْضًا مِنْ نِعْمَتِهِ

س كَيْفَ تَنْبَغِي ٱلْمَحَبَّةُ لِلّٰهِ

ج لِأَنَّهَا تَجْعَلُنَا نُحِبُّ ٱللّٰهَ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ

وَقَرِيبَنَا مِثْلَ نَفْسِنَا لِأَجْلِ حُبِّ ٱللّٰهِ

riuelato alla santa Chiesa-

M. La Speranza come appartiene à Dio?

D. Perche fà che noi confidiamo in Dio, e da lui speriamo la vita eterna per mezzo della sua gratia, e per mezzo delle nostre opere buone, le quali pur sono dalla sua gratia.

M. La Carità, come appartiene à Dio?

D. Perche fà, che noi amiamo Iddio sopra ogni cosa, & il prossimo come noi medesimi per amor di Dio.

Quali

س مَا هِيَ ٱلْفَضَائِلُ ٱلْمُتَقَدِّمَةُ

ح هِيَ ٱلتَّعَقُّلُ وَٱلْقِسْطُ وَٱلنَّسْكُ وَٱلشَّجَاعَةُ

س لِمَاذَا تُدْعَى مُتَقَدِّمَةً

ح لِأَنَّهَا أَوَّلِيَّةٌ وَكَيْنَابِيعُ ٱلْأَعْمَالِ ٱلصَّالِحَةِ

س فَسِّرْ مَاذَا تَفْعَلُ هٰذِهِ ٱلْفَضَائِلُ

ح أَلتَّعَقُّلُ يَجْعَلُنَا مُفْطِنِينَ وَمُتَحَذِّرِينَ فِي كُلِّ ٱلْأُمُورِ لِئَلَّا نَطْغَى وَلَا نَظْغِيَ أَحَدًا وَٱلْقِسْطُ يَجْعَلُ أَنْ نَرُدَّ

لِكُلِّ

M. Quali sono le virtù Principali ?

D. Sono Prudenza, Giustitia, Temperanza, e Fortezza.

M. Perche si chiamano principali?

D. Perche sono principali, e come fontane delle buone operationi.

M. Dichiarate che cosa operano queste virtù.

D. La Prudenza ci fà considerati, e cauti in ogni cosa : accioche non siamo ingannati, nè inganniamo alcuno. La Giustitia fà, che rendiamo

al

لقريبنا ما هو له والنهك
يجعل أن نلجم شهواتنا الخبيثة
والشجاعة تجعل أن لا نخاف من
البلايا ولا من الموت إن كان
في خدمة الله تعالى *

في عطايا روح
القدس *

س كم هي عطايا روح القدس
ج سبعة الحكمة والفهم والمشورة
والشجاعة والمعرفة والتقوى وخوف الله

al prossimo nostro quello, che è suo.

La temperanza fà, che mettiamo freno alli desiderij disordinati.

La Fortezza fà che non temiamo l'auuersità, nè pur l'istessa morte, se sarà in seruitio di Dio eccelso.

De i Doni dello Spirito santo.

M. QVanti sono i Doni dello Spirito santo?

D. Sono sette.

Sapienza. Intelletto. Consiglio. Fortezza. Scienza. Pietà, e Timor di Dio.

Che

س مَاذَا تَفْعَلُ هَذِهِ ٱلْعَطَايَا

ح تُعِينُ ٱلْفَضَائِلَ وَتُصَيِّرُنَا كَامِلِينَ
فِي طَرِيقِ ٱللَّهِ وَذَلِكَ إِنَّ بِخَوْفِ ٱللَّهِ
نَكُفُّ عَنِ ٱلْخَطَايَا وَبِٱلتَّقْوَى نَعْبُدُ
ٱللَّهَ وَنُطِيعُهُ وَٱلْمَعْرِفَةُ تُهَدِّينَا
لِنَعْرِفَ مَشِيَّةَ ٱللَّهِ وَٱلشَّجَاعَةُ تُعِينُنَا
لِنَفْعَلَ وَنُتَمِّمَ مَشِيَّةَ ٱللَّهِ وَٱلْمَشُورَةُ
تَجْعَلُنَا مُتَحَفِّظِينَ مِنْ طُغْيَانِ
ٱلشَّيْطَانِ وَٱلْفَهْمُ يَرْفَعُ عُقُولَنَا
لِنَفْهَمَ أَسْرَارَ ٱلْإِيمَانِ وَٱلْحِكْمَةِ

خصيك

M. Che cosa fanno questi Doni?

D. Ajutano le virtù, e ci fanno perfetti nella via di Dio: E ciò perche per il Timore di Dio ci asteniamo da' peccati. Per la Pietà siamo diuoti, & vbidienti à Dio. La Scienza ci indrizza à sapere la volontà di Dio. La Fortezza, ci aiuta à fare e compire la volontà di Dio. Il Consiglio ci auuertisce de gl'inganni del Demonio. L'Intelletto inalza le nostre menti ad intendere i misterij della Fede. E per la Sapienza diuen-

نَصِيرُ كَامِلِينَ إِذْ نُصْلِحُ كُلَّ أَيَّامِ
حَيَاتِنَا وَجَمِيعَ أَعْمَالِنَا إِلَى مَجْدِ ٱللَّهِ
لِأَنَّ ٱلْحَكِيمَ عَارِفٌ بِٱلْغَايَةِ ٱلْأَخِيرَةِ
وَإِلَيْهَا يُهْدِى ٱلْأُمُورَ كُلَّهَا*

فِى أَعْمَالِ ٱلرَّحْمَةِ*

س كَمْ هِيَ أَعْمَالُ ٱلرَّحْمَةِ ٱلَّتِى يَسْأَلُنَا
عَنْهَا خَاصَّةً رَبُّنَا فِى يَوْمِ ٱلْحَشْرِ

ح هِيَ سَبْعَةٌ إِطْعَامُ ٱلْجِيَاعِ وَإِرْوَآءُ
ٱلْعُطَّاشِ وَإِكْسَآءُ ٱلْعُرَاةِ وَتَأْوِيَةُ
ٱلْغُرَبَآءِ وَزِيَارَةُ ٱلْمَرْضَآءِ وَٱفْتِقَادُ
ٱلْمَحْبُوسِينَ

diuentiamo perfetti, ordinando tutti i giorni della nostra vita, e tutte le nostre operationi à gloria di Dio, perche il sauio conosce l'vltimo fine, & à quello indrizza ogni cosa.

Dell'opere della misericordia.

M. QVante sono l'opere della misericordia, delle quali ci domãderà in particolare il Nostro Signore nel giorno del Giudicio?

D. Sono sette. Dar da mangiare à gli affamati. Dar da bere à gli assetati. Vestir gl'ignudi. Alloggiare i pellegrini. Visitar gl'infermi. Visitare i

المحبوسين ودفن الموتى

س هذه أعمال الرحمة الجسدانية أوجد

كذلك أعمال الرحمة الروحانية

ح نعم توجد وهي سبعة المشورة

بالخير على المتشككين والتعليم

للجهال والوعظ للخطاة والتعزية

للمكتئبين وغفران السيئات والصبر

على إيخاط من يتعبك من الناس

والتضرع لله لأجل الأحياء

والأموات

careerati, e sepellire i morti.

M. Queste sono opere di Misericordia corporali, trouansi ancora opere di misericordia spirituali?

D. Si trouano, e sono sette, cioè, Consigliar bene i dubbiosi. Insegnare à gl'ignoranti. Ammonire i peccatori. Consolare gli Afflitti. Perdonare l'offese. Sopportare patientemente l'irritatione delle persone molestе. Pregar Iddio per li viui, e per li morti.

فى الخطايا *

س إذ قد شرحنا فى الفضايل فينبغى الآن أن نشرح فى الخطايا قبل الآن إلى كم نوع تنقسم الخطايا

ح تنقسم إلى نوعين أعنى إلى خطية أصلية وإلى خطية مفعولة والخطية المفعولة تنقسم إلى خطية ميتة وإلى خطية عارضية

س فما هى الخطية الأصلية

ح هى التى نحمل ونولد بها ونسبها من

De i peccati.

M. HAuendo già esposto delle virtù, bisogna hora esporre delli peccati. Dite dunque in quante specie si diuidono i peccati?

D. Si diuidono in due specie, cioè in Originale, & Attuale. E l'Attuale poi si diuide in Mortale, & Veniale.

M. Qual'è il peccato Originale?

D. E quello con il quale tutti siamo concetti, nasciamo, e lo cõtrahemo come per heredità dal

مِنْ أُدْمَ أَبِينَا ٱلْأَوَّلِ كَمِيرَاثٍ

س كَيْفَ تُمْحَى لَنَا هٰذِهِ ٱلْخَطِيَّةُ

ج بِٱلْمَعْمُودِيَّةِ ٱلْمُقَدَّسَةِ وَلِهٰذَا مَنْ

يَمُتْ طِفْلاً بِلاَ ٱلْمَعْمُودِيَّةِ يَهْبِطْ

إِلَى مَكَانٍ فِي ٱلْجَحِيمِ حَيْثُ لاَ لَهُ

فِيهِ عَذَابٌ آخَرُ إِلَّا عَدَمُ مَنْظَرِ

ٱللهِ إِلَى ٱلْأَبَدِ

س مَا هِيَ ٱلْخَطِيَّةُ ٱلْمُمِيتَةُ

ج هِيَ ٱلَّتِي نَفْعَلُهَا ضِدَّ حُبِّ ٱللهِ أَوْ

ضِدَّ قَرِيبِنَا وَتُدْعَى مُمِيتَةً لِأَنَّهَا

تَحْرِمُ

primo nostro padre Adamo.

M. Questo peccato come ci viene scancellato?

D. Con il santo Battesimo. E però chi muore fanciullo senza Battesimo, discende in vn luogo nell'inferno, doue non patisce altra pena, se non la priuatione eterna della visione di Dio.

M. Qual'è peccato Mortale?

D. E quello, che commettiamo cõtro la carità di Dio, ò del prossimo. E si dice mortale, perche

تُعْدِمُ ٱلنَّفْسَ حَيَاتَهَا ٱلرُّوحَانِيَّةَ
ٱلَّتِي هِيَ نِعْمَةُ ٱللهِ

س كَيْفَ تُغْفَرُ لَنَا هٰذِهِ ٱلْخَطِيَّةُ
ٱلْمُمِيتَةُ

ج تُغْفَرُ بِٱلْمَعْمُودِيَّةِ ٱلْمُقَدَّسَةِ إِذَا
ٱصْطَبَغَ ٱلْإِنْسَانُ وَهُوَ كَامِلُ
ٱلسِّنِّ وَيُقْدِرُ عَلَى ٱلْخَطَاءِ بِٱلْفِعْلِ
وَتُغْفَرُ أَيْضًا بِسِرِّ ٱلتَّوْبَةِ كَمَا ذُكِرَ سَابِقًا
وَمَنْ مَاتَ بِخَطِيَّةٍ مُمِيتَةٍ يَهْبِطُ
إِلَى عَذَابَاتِ ٱلْجَحِيمِ ٱلْمُؤَبَّدَةِ

priua l'anima dalla sua vita spirituale, che è la gratia di Dio.

M. Come ci si perdona questo peccato mortale?

D. Si perdona con il santo Battesimo, e quando l'huomo si battezza ne gl'anni della discretione, e può peccare attualmente: e si perdona ancora con il Sacramento della penitenza, come si è detto di sopra. E chi muore in peccato mortale, và alle pene eterne dell'Inferno.

Qual'

س مَا هِيَ ٱلْخَطِيئَةُ ٱلْعَارِضِيَّةُ

ج هِيَ ٱلَّتِي لَيْسَتْ ضِدَّ حُبِّ ٱللهِ وَلَا تَعْدِمُ ٱلنَّفْسَ مِنْ نِعَمِهِ خَالِقِهَا وَلَا تَطْرَحُ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ بَلْ لَيْسَ بِهَا رِضَاءُ ٱللهِ لِأَنَّهَا لَيْسَتْ كَحُسْنِ مَشِيَّتِهِ وَتُنْقِصُ قُوَّةَ ٱلْمَحَبَّةِ وَلِذَلِكَ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ أَحَدٍ أَنْ يُطَهِّرَ مِنْهَا فِي هَذَا ٱلْعَالَمِ أَمْ فِي ٱلْآتِي فِي ٱلْمَطْهَرِ ٱلْمُسْتَعِدِّ لِلنُّفُوسِ ٱلْفَاقِدَةِ بِٱلْخَطِيَّةِ ٱلْعَارِضِيَّةِ أَوْ مِنْ غَيْرِ أَنَّهَا تَكُونُ قَدْ وَفَتْ قَانُونَهَا

M. Qual'è il peccato Veniale?

D. E quello, che non è contro la carità di Dio, e non priua l'anima della gratia del ſuo Creatore, ne butta alle pene dell'Inferno: mà nondimeno diſpiace à Dio, perche non è conforme alla ſua volontà: e ſminuiſce il feruore della carità. E però bisogna purgarlo in queſto Mondo, ò nell'altro, nel Purgatorio, che è apparecchiato all'anime, che moiono in peccato veniale ò ſenza che habbiano ſodisfatto la pe-

قانونها على جميع خطاياها في هذه
الحياة وهذا صدق ثابت مقبول
عند جميع المؤمنين الذين
يذكرون الموتى دايمًا بطلباتهم
وصومهم وصلاتهم ولا يفعلون
هذا لسبب اخر الا لاجل خلاص
النفوس المذكورة

س كم هي رؤوس الخطايا التي
ينبع سايُر الخطايا منها

ح هي سبعة ولكل واحد منها
فضيلة

penitẽza per tutti i loro peccati in questa vita: e questa è verità ferma, riceuuta da tutti i fedeli, i quali tengono sempre memoria dei morti, nelle loro dimande, digiuni, & orationi. Ne ciò fanno per altro, che per salute dell'anime predette.

M. Quanti sono i peccati capitali, dalli quali procedono gl' altri peccati?

D. Sono sette: & è ciascun di loro.

فضيلة تضاده الكبر ضده
التواضع والشح ضده السخاوة والزنا
ضده العفة والغضب ضده الحلم
والشراهة ضدها القناعة والحسد
ضده المحبة الاخوية والكسل
ضده النشاط

س كم هي الخطايا التي تعاند روح
القدس

ح ستة قطع الرجاء من الخلاص
وتوقع الخلاص بغير استحقاق

فالقناد

è opposta la virtù cõtraria. Superbia, alla quale è contraria l'Humiltà. Auaritia, alla quale è cõtraria la Liberalità. Lussuria, alla quale è opposta la Castità. Ira, alla quale è opposta la Mansuetudine. Gola, alla quale è opposta l'Astinenza. Inuidia, alla quale è opposto l'Amor fraterno. Accidia; alla quale è opposta la Diligenza.

M. Quanti sono li peccati contro lo Spirito santo?

D. Sono sei.

Disperatione della salute. Presuntione di saluarsi senza meriti.

Im-

وَٱلْعِنَادُ فِي ٱلْحَقِّ ٱلْوَاضِحِ وَٱلْحَسَدُ
لِلْمَوْهِبَاتِ ٱلْقَرِيبِ وَٱلْمُدَاوَمَةُ عَلَى
ٱلْخَطَايَا وَٱلثَّبَاتُ فِي ٱلْخَطِيَّةِ بِلَا
تَوْبَةٍ إِلَى سَاعَةِ ٱلْمَوْتِ

س كَمْ هِيَ ٱلْخَطَايَا ٱلَّتِي تَطْلُبُ
ٱلِٱنْتِقَامَ أَمَامَ ٱللهِ

ج أَرْبَعَةٌ قَتْلُ ٱلنَّاسِ قَصْدًا وَخَطِيَّةٌ
ٱلزِّنَاءِ ضِدَّ ٱلطَّبْعِ وَظُلْمُ ٱلْمَسَاكِينِ
وَٱلتَّعَدِّي فِي أُجْرِ ٱلْفِعَلَةِ

Impugnar la verità manifesta. Inuidia della gratia altrui. Perseueranza ne' peccati. Permanenza nel peccato senza penitẽza fino all' hora della morte.

M. Quanti sono i peccati, che chiedono vendetta nel cospetto di Dio?

D. Sono quattro. Homicidio volontario. Peccato di fornicatione contro natura. Oppressione de' poueri. Fraudare le mercede à gli operarij.

فِي ٱلْعَوَاقِبِ ٱلْأَرْبَعَةِ
وَٱلْوَرْدِيَّةِ *

س كَمْ ٱلْأُمُورُ ٱلَّتِي تُدْعَى ٱلْعَوَاقِبَ
فِي ٱلتَّوْرَاةِ وَهِيَ حَادِثَةٌ لِلْإِنْسَانِ
فِي أُخْرَتِهِ فَإِذَا تَأَمَّلَهَا ٱلْإِنْسَانُ
جَيِّدًا تَمْنَعُهُ مِنْ عَمَلِ ٱلسَّيِّئَاتِ
وَلَا يُخْطِئُ أَبَدًا

ح أَرْبَعَةٌ ٱلْمَوْتُ وَيَوْمُ ٱلْحِسَابِ وَٱلْجَحِيمُ
وَٱلنَّعِيمُ

س مَاذَا تَفْعَلُ لِتَحْفَظَ عِبَادَةَ ٱللَّهِ

ح

De'Quattro Nouissimi, e del Rosario.

M. QVante sono le cose vltime, le quali nella Scrittura si chiamano nouissime & han'da succeder all' huomo nel suo vltimo, e che considerandole bene l'huomo, lo fanno astenere da far peccati, e non peccarà mai?

D. Quattro. La morte. Il giorno del Giuditio. L'Inferno. Il Paradiso.

M. Che cosa fate per mantenere la deuotione?

ح أقول وردية ستنا العذرى وأتلو
بخمسة عشرة أسرار الوردية التي
بها تدرك حياة سيدنا يسوع
المسيح

س ما هذه الأسرار التي هي خمسة
عشر

ح خمسة منها أسرار الفرح أعني بشارة
الملاك لمريم العذرى وزيارة مريم
العذرى للقديسة مرة اليصابات
وميلاد ربنا يسوع المسيح ودخول الرب
للهيكل

D. Dico il Rosario della Madonna, e vò meditando i quindici misterij del Rosario, ne' quali si contiene la vita di nostro Signor Giesù Christo.

M. Quali sono questi quindici Misterij?

D. Cinque di quelli sono Gaudiosi, cioè L'Annũtiatione dell' Angelo à Maria Vergine. La Visitatione di Maria Vergine à S. Elisabetta. La Natiuità del nostro Signore Giesù Christo. L'entrata del Signore nel

لِلْهَيْكَلِ وَتُخَاصِمُ الرَّبَّ يَسُوعَ فِي
حَالَةِ طُفُولِيَّتِهِ مَعَ الْمَلَافِنَةِ فِي
الْهَيْكَلِ وَخَمْسَةٌ مِنْهَا مُؤَلَّمَةٌ أَيْ
صَلَاةُ الرَّبِّ مُخْلِصِنَا فِي الْبُسْتَانِ
وَجَلْدُهُ وَهُوَ مَرْبُوطٌ عَلَى الْعَمُودِ
وَتَكْلِيلُهُ بِالْإِكْلِيلِ مِنَ الشَّوْكِ
وَحَمْلُهُ خَشَبَةَ الصَّلِيبِ وَصَلْبُوتُهُ
وَمَوْتُهُ الْمُحْيِي وَالْخَمْسَةُ الْأَخِيرَةُ
مِنْهَا مُمَجَّدَةٌ أَيْ قِيَامَةُ سَيِّدِنَا
مِنْ بَيْنِ الْأَمْوَاتِ وَصُعُودُهُ إِلَى
السَّمَاءِ

Tẽpio. La disputa del fanciullo Giesù con li Dottori nel Tempio.

Cinque altri sono Penosi, cioè

L'Oratione del Sig. nell'horto.
La Flagellatione alla colonna.
La Coronatione di spine. Il portar del Tronco della Croce. La sua Viuifica Crocifissione, e morte.

Li cinque vltimi sono Glorioſi, cioè.
La Resurrettione del Signore dalla morte. La sua Ascensione

السماء وحلول روح القدس على التلاميذ في عرفة صهيون وانتقال البتول ام الله الى السماء وتكليلها وارتفاعها فوق جميع مراتب الملائكة *

والحمد لله وحده *

al Cielo. La discesa dello Spirito santo sopra i Discepoli nel Cenacolo di Sion. L'Assontione della Vergine Madre di Dio al Cielo, La Coronatione, & Esaltatione dell'istessa sopra tutti li cori degli Angeli.....

IL FINE.

صلوة

صلوات

تقال قبل الدرس بزمان القراية

هلّم الينا ايهـــا الروح القدس واملا
قلوب مومنيك واشعل فيهم نار
محبتك

س ارهل روحك يا رب ويخلقون
ح وتجدد وجه الارض
فلنصلى
ايها الالـــه الذى بتنور روح القدس
قد علمت قلوب المومنين فلنستفهم
بذلك الروح فهما مستقيما ونبتهج فى

تعزيته الى ابد الابدين امـــين *

ونسالك ايها الرب ان تسبقنا بتوفيقك

فى اعمالنا وتلحقنا اياها بمعونتـــك

حتى كل صلاتنا وعملنا دايما تبتدى

من عندك والمبتدية من اجـــلك

تكمل فى وساطة سيدنا يسوع المسيح

ابنك الوحيد امين *

اللهم ايهـــا الاب الرحـــوم الراووف

الذى انت بنعمة روح القدس انذرت

جميع الامم وجمعتهم باتحاد الايمان

الى معرفة حقك فنسالك نحن عبيدك

بحق ابنك وربنـــا يسوع المسيح ان

تقول

تنور قلوبنا واذهاننا بانوار المعارف
وتفيض على عقولنا اثار العلوم
والمامول وتلحظ منه بعين القبول
وتنظر الى هذه جماعتك بعين العنايه
لتتادب فى التعقل اقوى واتم عقلا
واكمل وارفع درجه العلم الذى
بعض الاوقات تنفقه بمجد عزك
ومنفعه المواهب الروحانيه لخلاص
انفسنا وقربنا بحق يسوع المسيح
امين *

نعمه الروح القدس تنور حواسنا
وقلوبنا امين *

Errori corretti.

Facciata 6. linea 4. أَبًا وَٱبْنًا 5. رُوحَ f. 20.

5. بَنِي 7. يَشَآءُ f. 22. 10. بِأَنَّ f. 24. 1.

إِلَهًا تَامًّا f. 26. 6. بِأَنَّ f. 28. 4. أَنَّ 7.

مَحْبُوسِينَ f. 30. 5. صَعِدَ f. 32. 4. لِكُلِّ

9. ٱلثَّالِثُ f. 34. 1. مُسَاوٍ 6. تُوجَدُ

7. وَاحِدَةٌ f. 36. 5. جَامِعَةً 7. قِدِّيسٌ

f. 38. 1. تَصْطَبِغُ f. 40. 2. وَأَنَّ f. 46. 8.

وَأَقُولُهَا f. 48. 2. أَبُونَا 7. لِلتَّجَارِبِ 10.

رَتَّبَ f. 50. 1. وَلِذَلِكَ 4. نَطْلُبُهُ f. 54.

2. نُجَاسِرُ f. 58. 1. بِهِ f. 60. 5. ٱلْكُتُبِ

نطق

f. 66. 7. بِطْرُسُ 8. مِنْهُ f. 68. 9. نَطَقَ

f. 72. 4. وَخُصُوصًا بِالْقِدِّيسِ f. 94. 3.

فَيَنْبَغِي 4. f. 102. الطَّاهِرُ 4. f. 98. لَيْسَ

f. 106. 4. مَجِيءِ f. 110. 5. صَارَ f. 126. 3.

أَنَّ f. 128. 7. خَاصَّةً f. 130. 2. الرَّحْمَةِ

Molte volte s'è posto questo segno ~ à scambio di quest'altro ~ per esser molto simili; mà può ciascheduno da per se facilmente correggere tal errore, sicome alcuni altri assai leggieri occorsi nella stampa, che per brevità si tralasciano.

8. J 1. G. 15

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

XIII. E 121 f 20

Digitized by Google

NAZIONALE
8
31 G
15
ROMA
VITT. EMANUELE

B 6.

1668
10

N° VITT EMANUELE